

6

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

6.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

2018 වසරේදී රජයේ අයවැය මෙහෙයුම් කටයුතු සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් වාර්තා කළ අතර, එහිදී රාජ්‍ය ආදායම් රැස් කිරීම පහළ ගියද ප්‍රාථමික අතිරික්තයේ ඉහළ වර්ධනය සහ අයවැය හිඟය පහළ යෑම බෙහෙවින් කැපී පෙනීණි. ප්‍රදාන ඇතුළත් සමස්ත රාජ්‍ය ආදායම සහ ණය පොලී ගෙවීම් රහිත වූ රාජ්‍ය වියදම අතර වෙනස පෙන්නුම් කෙරෙන ප්‍රාථමික ශේෂයේ අතිරික්තය, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවැති සියයට 0.02 (රුපියල් බිලියන 2.1) සිට 2018 වසරේදී සියයට 0.6 (රුපියල් බිලියන 91.4) දක්වා වැඩි විය. ණය පොලී ගෙවීම් රහිත වූ රාජ්‍ය වියදම, පියවා ගැනීමෙන් පසු ආදායමේ අතිරික්තයක් පවත්වා ගැනීමට රජය සමත් වීම තුළින් ප්‍රාථමික ශේෂයේ ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා කිරීම ප්‍රශංසනීය වර්ධනයකි. කෙසේ වුවද, රාජ්‍ය ආදායමේ අඩු වීම මධ්‍යයේ මෙම තත්ත්වය ළඟා කර ගැනීම සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම්හි සිදු වූ පහළ යෑම උපකාරී විය.

2018 වසරේදී, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආදායම 2017 වසරේ පැවැති සියයට 13.6 සිට සියයට 13.3 දක්වා පහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්, ආනයන තීරු බදු, එකතු කළ අගය මත බදු, බන්ධන තෙල් මත වන නිෂ්පාදන බදු හා මත්පැන් මත වන සුරා බදු, රඳවා ගැනීමේ බදු සහ සෙස් බද්ද මගින් ලද බදු ආදායම පහළ යෑම මේ සඳහා හේතු වූ අතර, 2018 වසරේ අයවැය මගින් ඉදිරිපත් කළ යම් ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සිදු වූ ප්‍රමාදය ද 2018 වසරේ ආදායම් රැස් කිරීම අඩුවීම කෙරෙහි බලපාන ලදී. මේ අතර, රාජ්‍ය ආයෝජන වියදම පහළ යෑම හේතුවෙන් මුළු රාජ්‍ය වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි

ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවැති සියයට 19.2 සිට මෙම වසරේදී සියයට 18.6 දක්වා පහළ ගියේ ය. ඉහළ පොලී ගෙවීම් හේතුවෙන් ගෙන පුනරාවර්තන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2018 වසරේදී සියයට 14.5 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රජයේ ආදායම හා පුනරාවර්තන වියදම අතර වෙනස පෙන්නුම් කෙරෙන වර්තන ගිණුමේ හිඟය රජයේ නිර්ඉතුරුම් පිළිබිඹු කෙරෙමින්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවැති සියයට 0.7 සිට 2018 වසරේදී සියයට 1.2 දක්වා වැඩි විය.

කෙසේ වෙතත්, ප්‍රාග්ධන වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම හේතුවෙන් අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේදී පැවැති සියයට 5.5 සිට 2018 වසරේදී සියයට 5.3 දක්වා අඩු විය. එසේ වුවද, අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2018 අයවැය මගින් අපේක්ෂා කරන ලද සියයට 4.8 මට්ටමට ළඟා කර ගැනීමට අපොහොසත් විය. අයවැය හිඟය මූල්‍යනයේ දී, රජය විශාල ලෙස දේශීය මූල්‍ය මත රඳා පැවතුණ අතර, 2018 වසරේදී එය සමස්ත මූල්‍යනයෙන් සියයට 57.5 ක් විය. දේශීය මූල්‍ය සැලකුම් විට, බැංකු නොවන අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය ඉහළ ගිය අතර, බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය පහළ ගියේ ය. ප්‍රධාන වශයෙන් රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, අඩු නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සහ ඉහළ ශුද්ධ ණය ගැනීමවල බලපෑම පිළිබිඹු කෙරෙමින් මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අග වන විට පැවැති සියයට 76.9 සිට 2018 වසර අවසානයට වන විට සියයට 82.9 දක්වා වැඩි විය.

සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත නීතිගත කිරීම හා මධ්‍යකාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය ක්‍රියාත්මක කිරීම, රජයේ මැදිකාලීන ණය කළමනාකරණය සඳහා පහසුකම් සලසනු ඇත. විශේෂයෙන්ම ඉදිරියේදී මැතිවරණ කාලපරිච්ඡේදයක් පවතින පසුබිම යටතේ රජයේ ණය සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යෑම රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ග අඛණ්ඩව සිදු කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරයි. රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ගමන් මගෙහි සිදු වන ඕනෑම අපගමනය විමක් සාර්ව ආර්ථික මූලධර්ම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ලැබිය හැකි අතර, එමගින් ආයෝජන විශ්වාසය දුර්වල වනු ඇත. තවද, එමගින් මැදිකාලීනව සිදු කිරීමට නියමිත අධික ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ප්‍රතිමූල්‍යන කිරීමේ අවදානමද තීව්‍ර කෙරෙනු ඇත.

ප්‍රාථමික ශේෂයේ සහ අයවැය හිඟයෙහි හිතකර වර්ධනයන් සිදු වුවද, අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට ආදායම් රැස් කර ගැනීම අසීරු වීම, රාජ්‍ය ආයෝජන වියදම් සැලකිය යුතු පහළයෑම සහ රාජ්‍ය ණය සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යෑම යනාදී ප්‍රධාන අවදානම් තත්ත්වයන්, 2018 වසර තුළදී දක්නට ලැබුණි. රාජ්‍ය ආදායම ඉහළ නැංවීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ ප්‍රමාදය, බදු පැහැර හැරීම, බදු මග හැරීම සහ බදු පරිපාලනය දුර්වල මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් රජයේ ආදායම අඩු වීම අඛණ්ඩව ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස පැවතිණි. මේ නිසා, නව දේශීය ආදායම් පනත එලඳවීම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළු දැඩි ආදායම් ප්‍රතිසංස්කරණ තුළින් බදු පදනම පුළුල් කිරීම, ආදායම් පරිපාලනය වඩාත් කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රයත්න දැරීම සහ ප්‍රධාන ආදායම් රැස් කිරීමේ ආයතනවල ක්‍රියාකාරීත්වය ස්වයංක්‍රීයකරණ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීම ඉතා අත්‍යවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය වියදම් ක්‍රියාවලිය තුළ නාස්තිය අවම කිරීම සහ ආයෝජන සඳහා ප්‍රතිලාභ උපරිම කිරීම තුළින් රාජ්‍ය වියදම්වල ගුණාත්මකබව ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා සැලසුම් කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීම සිදු කළ යුතුය. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් වාණිජකරණය කිරීම සඳහා යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වාදීම සහ පිරිවැය ආවරණය වන මිල ගණන් හඳුන්වාදීම ඇතුළු ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කළ යුතු අතර, එමගින් එම ආයතනයන්හි මූල්‍ය ශක්‍යතාව වැඩි දියුණු වනු ඇත.

6.2 රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

2018 වසරේදී රාජ්‍ය මූල්‍ය උපායමාර්ගය, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් සකස් කරන ලදී. ඒ අනුව, අයවැය හිඟය සහ නොපියවූ රාජ්‍ය ණය ඉලක්කගත මට්ටමෙහි පවත්වා

ගැනීම සඳහා ආදායම් එක්රැස් කිරීම ඉහළ නැංවීම, වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිසංස්කරණය හා ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය කිරීම කෙරෙහි රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාමාර්ගය යොමු විය. ඒ අනුව, දැ.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2018 වසරේදී අයවැය හිඟය සහ රාජ්‍ය ණය පිළිවෙළින් සියයට 4.8 ක සහ සියයට 77.4 ක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට ඉලක්ක කරන ලදී.

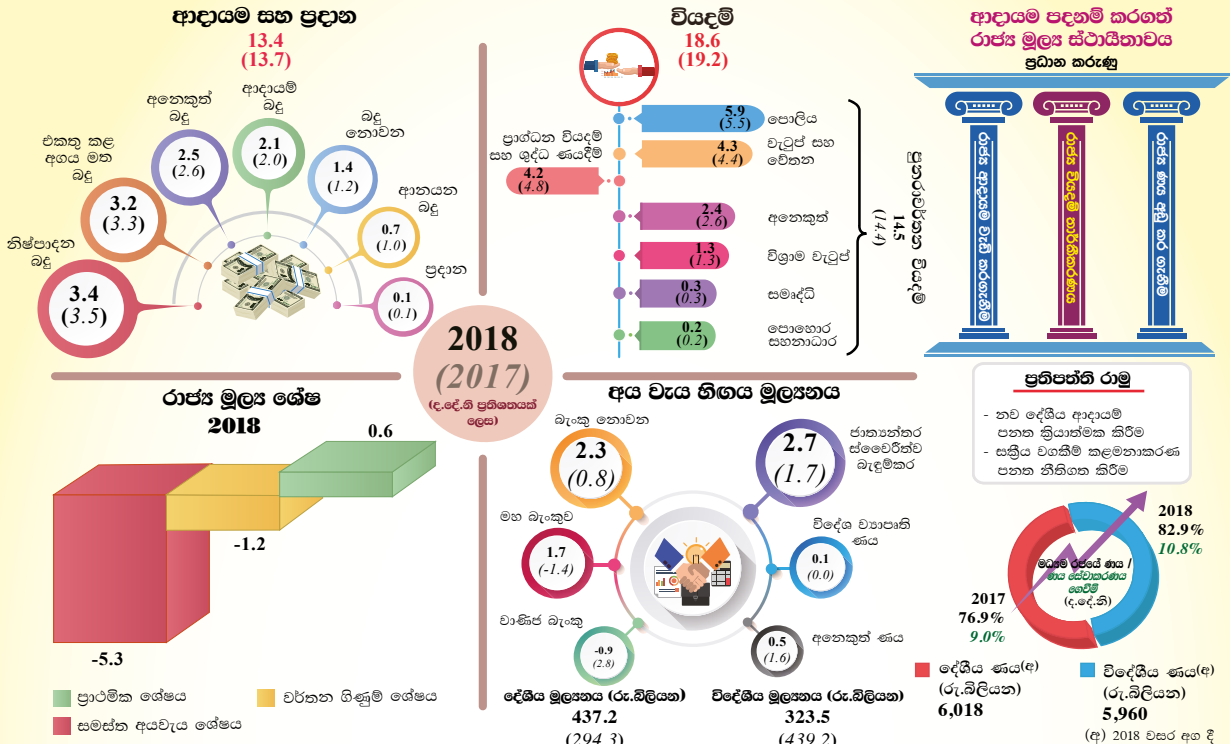
2018 අප්‍රේල් 01 දින සිට බලාත්මක වූ 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත මගින් පවතින ආදායම් බදු ව්‍යුහය සරල හා තාර්කිකරණය කිරීම, සෘජු බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ පරිපාලන බලතල ශක්තිමත් කිරීම සිදු කරමින් අන්තර්ජාතික විශිෂ්ට පරිචයන් ශ්‍රී ලංකාවේ බදු පද්ධතියට හඳුන්වා දෙන ලද අතර, රජයේ ආදායම් ඉහළ නංවා ගැනීමේ උත්සාහයන් සඳහා එය සහාය විය. තනි පුද්ගල ආදායම් බදු නිදහස් සීමාව කලින් පැවති රුපියල් 500,000 මට්ටමේ නොවෙනස්ව පවතින නමුත් සේවා නියුක්ති ආදායමෙන් ලැබෙන වාර්ෂික බදු නිදහස් සීමාව රුපියල් 750,000 සිට රුපියල් මිලියන 1.2 දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. තවද, සේවා නියුක්ති ආදායම ඇතුළුව තනි පුද්ගල අදායම් බදු සඳහා වන බදු කාණ්ඩ රුපියල් 600,000 දක්වා රුපියල් 100,000 කින් පුළුල් කරන ලද අතර, උපරිම ආන්තික බදු අනුපාතිකය සියයට 16 සිට සියයට 24 දක්වා වැඩි කරන ලදී. එයට අමතරව, නව පනත මගින් සංස්ථාපිත ආදායම් බදු ව්‍යුහය විධිමත් කළ අතර, ස්ථර තුනකින් යුතු බදු ව්‍යුහයන් හඳුන්වා දෙන ලදී. එනම්, මත්පැන්, දුම්කොළ, ඔට්ටු හා සුදු ව්‍යාපාර සඳහා සියයට 40 ක බදු අනුපාතිකයක් ද, බැංකු මූල්‍ය ව්‍යාපාර, රක්ෂණ කර්මාන්ත සහ වෙළඳ කටයුතු සඳහා සියයට 28 ක සම්මත බදු අනුපාතිකයක් සහ අනෙක් සියලු අංශ සඳහා සියයට 14 ක බදු අනුපාතිකයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. තවද, ප්‍රාග්ධන වත්කම් විකිණීමේදී ලැබෙන ලාභය මත සියයට 10 ක ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්දක් හඳුන්වා දෙන ලද අතර, නේවාසික පුරවැසියන් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන තැන්පතු මගින් උපයන පොලී ආදායම මත අය කෙරෙන රඳවා ගැනීමේ බදු අනුපාතිකය සියයට 2.5 සිට සියයට 5 දක්වා වැඩි කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ගේ බැංකු තැන්පතු මගින් ලැබෙන පොලී ආදායම සඳහා වසරකට රුපියල් මිලියන 1.5 ක් දක්වා රඳවා ගැනීමේ බදු නිදහස් කිරීමක් ලබා දෙන ලදී. තවද, 2018 අප්‍රේල් මාසයේදී නව බදු අත්පොතක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර, නව පනත පිළිබඳව බදු ක්ෂේත්‍රයේ වෘත්තිකයන්ගේ සහ පොදු ජනතාවගේ දැනුම්වත්භාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා පුහුණු හා දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද පවත්වනු ලැබීය.

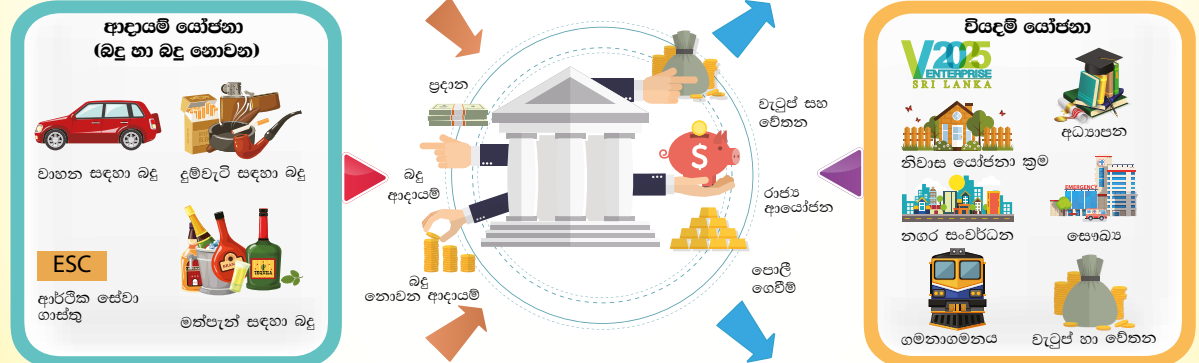
6.1 රජය සටහන

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ කාර්ය සාධනය

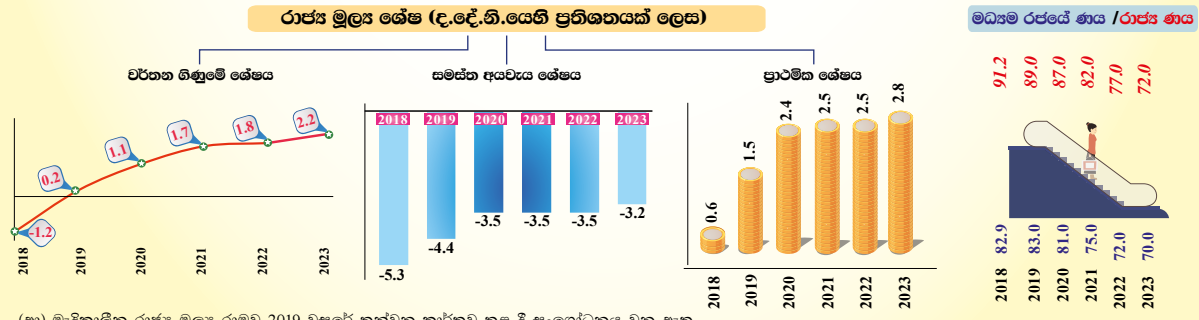
2018 - රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය මිශ්‍ර කාර්ය සාධනයක් පෙන්නුම් කළේය

2019 - අයවැය

මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක අභියෝගාත්මකය (ආ)

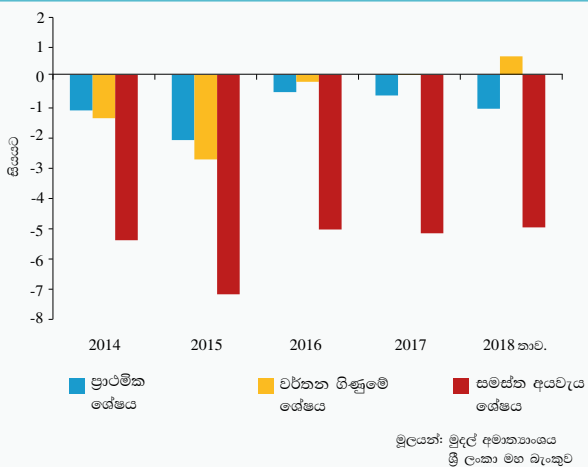

(ආ) මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව 2019 වසරේ තුන්වන කාර්තුව තුළ දී සංශෝධනය වනු ඇත.

හඳුනාගත් අංශයන්හි ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බදු නිදහස් කිරීම් ලබාදීම පිණිස 2018 වසරේදී, එකතු කළ අගය මත බදු පනතට සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනතට සංශෝධන කිහිපයක් සිදු කළ අතර, සංචාරක අංශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා සංචාරකයින් වෙනුවෙන් එකතු කළ අගය මත බදු ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2018 අංක 25 දරන එකතු කළ අගය මත බදු (සංශෝධිත) පනත යටතේ සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා වියදම් අඩු කිරීමට රෝහල්වල කාමර ගාස්තු හැර පෞද්ගලික වෛද්‍ය සේවා සැපයුම එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. තවද, ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයෙහි මූල්‍යමය සේවා සැපයුම, අපනයනානිමුඛ සමාගම් විසින්දේශීයවෙළඳපොළ තුළ අලෙවිකරනු ලබන ඇඟලුම් සහ ළදරු කිරිපිටි, පොත්, සගරා හා වාර ප්‍රකාශන යනාදිය එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. තවද, මෙම එකතු කළ අගය මත බදු සංශෝධනය යටතේ සංචාරකයින් සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේදී සංචාරකයන් සඳහා එකතු කළ අගය මත බදු ආපසු ගෙවීමේ පද්ධතියක් බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළෙහි ස්ථාපිත කළ අතර සමාගම් 31 ක් මෙම පද්ධතිය යටතේ ලියාපදිංචි විය. මෙයට අමතරව, 2018 අංක 20 දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (සංශෝධිත) පනත යටතේ බදු නිදහස් කිරීම කිහිපයක් සිදු කළ අතර, මත්පැන්වලට අදාළ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු නිදහස 2018 වසරේදී ඉවත් කරන ලදී.

6

6.2 රූප සටහන
ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක
 (ද.දේ.හි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ඉහළ යමින් පවතින අන්තර්ජාතික මිල ගණන්වලට සමගාමීව ඉන්ධන සඳහා අදාළ වන ආනයන බදු අඩු කිරීම සඳහාත්, වසරේ මුල් කාලය තුළදී ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගිය රත්‍රන් ආනයනය අධෛර්යමත් කිරීම සඳහාත් වසර තුළදී ආනයන බදුවල වෙනස්කම් කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, වසරේ මුල් මාසවලදී නිරීක්ෂණය වූ අධික රත්‍රන් ආනයන අධෛර්යමත් කිරීමේ අරමුණින්, 2018 අප්‍රේල් මාසයේදී රත්‍රන් ආනයනය මත සියයට 15 ක ආනයන තීරු බද්දක් පනවන ලදී. 2018 මැයි 11 වැනි දින ඉන්ධන සඳහා මිල සූත්‍රය හඳුන්වාදීමත් සමඟ පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් ආනයන මත වූ ආනයන තීරු බදු සහ ආනයන තීරු බදු අත්හැරීම සංශෝධනය කරන ලද අතර, 2018 වසර තුළදීත් 2019 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදීත් තවත් සංශෝධන කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2019 ජනවාරි මස අග වන විට පෙට්‍රල් (92 ඔක්ටේන්) ආනයන මත වූ ආනයන බදු සහ ආනයන තීරු බදු අත්හැරීම පිළිවෙලින් ලීටරයට රුපියල් 35 ක් සහ ලීටරයට රුපියල් 19 ක් විය. එසේම, සුදු (ඔටෝ) ඩීසල් සඳහා වන ආනයන බදු සහ ආනයන තීරු බදු අත්හැරීම පිළිවෙලින් ලීටරයට රුපියල් 5.85 ක් සහ ලීටරයට රුපියල් 3 ක් විය. තවද, එතෙක් පැවති තීරු බදු අත්හැරීම ඉවත් කිරීමත් සමඟ පෙට්‍රල් (95 ඔක්ටේන්) සහ සුපිරි ඩීසල් සඳහා වූ ආනයන බදු පිළිවෙලින් ලීටරයට රුපියල් 35 ක් සහ ලීටරයට රුපියල් 10.55 ක් විය. ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළ යාම හේතුවෙන් දේශීය මිල ගණන් මත ඇති විය හැකි අහිතකර බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ඉන්ධන ආනයන මත ගෙවිය යුතු ආනයන බදු අඩු කරන ලදී. 2019 වසරේ මාර්තු මස අග වන විට, සුදු ඩීසල්, සුපිරි ඩීසල්, පෙට්‍රල් (92 ඔක්ටේන්) සහ පෙට්‍රල් (95 ඔක්ටේන්) ආනයනය සඳහා වන ආනයන බදු, පිළිවෙලින්, ලීටරයට රුපියල් 2.85 ක්, ලීටරයට රුපියල් 10.55 ක්, ලීටරයට රුපියල් 16 ක් සහ ලීටරයට රුපියල් 35 ක් විය.

වසර තුළදී නිෂ්පාදන බදුවලට අදාළ සංශෝධන කිහිපයක් සිදු කරන ලද අතර, ගෙවුම් ශේෂය මත පීඩනය ඉහළ යෑමට හේතු වූ මෝටර් රථ වාහන ආනයනය අඩු කරගැනීම සහ සෞඛ්‍යමය ක්‍රියාමාර්ගයක් වශයෙන් පැණි රසකාරක ආහාර වර්ග හා දුම්වැටි භාවිතය අධෛර්යමත් කිරීම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ අගෝස්තු 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි එන්ජින් ධාරිතාවය සහ සෙන්ටිමීටර් 1,000 ට වඩා අඩු මෝටර් වාහන මත වන නිෂ්පාදන බද්ද ඉහළ නංවන ලදී. තවද, 2019 අයවැයට අනුව, එන්ජින් ධාරිතාවය සහ සෙන්ටිමීටර් 2,000 ට අඩු මෝටර් රථවාහන මත වන නිෂ්පාදන

6.1 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සමීක්ෂණ ඛණ්ඩනය

ශීර්ෂය	2017	2018		2019
		අනුමත අයුරුමෙන්	නාවකාලික	නාවකාලික අයුරුමෙන්
රුපියල් මිලියන				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	1,839,562	2,227,200	1,932,459	2,357,000
මුළු ආදායම	1,831,531	2,217,200	1,919,973	2,344,000
බදු ආදායම	1,670,178	2,034,000	1,712,318	2,077,000
බදු නොවන ආදායම	161,353	183,200	207,656	267,000
ප්‍රදාන	8,031	10,000	12,486	13,000
වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම	2,573,056	2,902,200	2,693,228	3,042,000
පුනරාවර්තන	1,927,693	2,152,000	2,089,713	2,308,000
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම	645,363	750,200	603,515	734,000
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	657,386	761,000	624,970	756,000
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	-96,162	65,200	-169,740	36,000
ප්‍රාථමික ශේෂය	2,071	145,000	91,421	228,000
සමස්ත අයවැය ශේෂය	-733,494	-675,000	-760,769	-685,000
මූල්‍යනය	733,494	675,000	760,769	685,000
විදේශීය මූල්‍යනය (ආ)	439,243	360,000	323,535	235,000
දේශීය මූල්‍යනය	294,251	315,000	437,234	450,000
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	249,574	315,000	329,351	450,000
බැංකු නොවන	61,841	195,000	219,885	362,000
බැංකු	187,733	120,000	109,466	88,000
මූල්‍ය අධිකාරිය	-187,931	ලැ.නො.	246,068	ලැ.නො.
වාණිජ බැංකු	375,663	ලැ.නො.	-136,601	ලැ.නො.
වෙළඳපොළ නොවන				
මූල්‍ය ශ්‍රී (ඇ)	44,677	-	107,883	-
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ඇ)				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	13.7	15.7	13.4	15.1
මුළු ආදායම	13.6	15.6	13.3	15.0
බදු ආදායම	12.4	14.3	11.9	13.3
බදු නොවන ආදායම	1.2	1.3	1.4	1.7
ප්‍රදාන	0.1	0.1	0.1	0.1
වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම	19.2	20.4	18.6	19.5
පුනරාවර්තන	14.4	15.2	14.5	14.8
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම	4.8	5.3	4.2	4.7
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	4.9	5.4	4.3	4.8
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	-0.7	0.5	-1.2	0.2
ප්‍රාථමික ශේෂය	0.02	1.0	0.6	1.5
සමස්ත අයවැය ශේෂය	-5.5	-4.8	-5.3	-4.4
මූල්‍යනය	5.5	4.8	5.3	4.4
විදේශීය මූල්‍යනය (ආ)	3.3	2.5	2.2	1.5
දේශීය මූල්‍යනය	2.2	2.2	3.0	2.9
වෙළඳපොළ ණය ගැනීම්	1.9	2.2	2.3	2.9
බැංකු නොවන	0.5	1.4	1.5	2.3
බැංකු	1.4	0.8	0.8	0.6
මූල්‍ය අධිකාරිය	-1.4	ලැ.නො.	1.7	ලැ.නො.
වාණිජ බැංකු	2.8	ලැ.නො.	-0.9	ලැ.නො.
වෙළඳපොළ නොවන				
මූල්‍ය ශ්‍රී (ඇ)	0.3	-	0.7	-

(අ) 2019 අයවැය කතාව මත පදනම් වේ (පළාත් සභා මූල්‍ය: මුදල් අමාත්‍යාංශය වලට පැවරූ ආදායම් සහ වියදම් ඇතුළත් නොවේ).
 (ආ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් ය.
 (ඇ) 2017 සහ 2018 වසර වලදී හම්බන්තොට වරායේ දිගු කාලීන කල් බදු මගින් ලත් මුදල් ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) 2017 වර්ෂය සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද සංශෝධිත ද.දේ.නි. අයුරුමෙන් හා වෙනස්වීම් සහිතව කර ඇත.

බද්ද 2019 මාර්තු 06 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි වැඩි කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශ සඳහා පහසුකම් සැලසීම සඳහා සහ පාරිසරික වශයෙන් හිතකර ප්‍රවාහන මාදිලි ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අවමංගල රථ, දෙමුහුන් සහ විද්‍යුත් වැන් රථ, සිත්ගල් කැබ් රථ සහ කිලෝ ග්‍රෑම් 2,000 ට අඩු භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ධාරිතාවයක් සහිත කුඩා ලොරි රථ යනාදිය මත වන නිෂ්පාදන බද්ද 2019 මාර්තු මාසයේදී අඩු කරන ලදී. මීට අමතරව, ආදායම වැඩි කර ගැනීම සහ ආනයන වියදම සීමා කිරීම අරමුණු කරගෙන නියම කරන ලද බදු නිදහස් සීමාව ඉක්මවා, ආනයනයන්හිදී පිරිවැය, රක්ෂණය සහ ප්‍රවාහන කුලිය මත ගණනය කරනු ලබන වටිනාකම මත හෝ දේශීය නිෂ්පාදනයේදී නිෂ්පාදන මිල මත මෝටර් වාහන සඳහා සුබෝපහෝගී බද්දක් යෝජනා කරන ලදී. මේ අතර, කාබන් බද්දට අදාළ සංශෝධන ද යෝජනා කරන ලදී. තවද, 2018 වසර තුළදී සිනි ආනයන මත නිෂ්පාදන බදු පනවන ලද අතර, නිෂ්පාදනයෙහි අඩංගු සිනි ප්‍රමාණය මත පදනම්ව පාන වර්ග සඳහා වන නිෂ්පාදන බද්ද සංශෝධනය කරන ලදී. මේ අතර, පාන වර්ග මත නිෂ්පාදන බදු ද 2019 මාර්තු මසදී වැඩි කරන ලදී. දේශීය නිෂ්පාදන දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් 2018 වසරේදී, පානීය නොවන ස්ත්‍රීතු ආනයනය මත වන සුරා බද්ද තොග ලීටරයකට රුපියල් 15 සිට තොග ලීටරයකට රුපියල් 6 දක්වා අඩු කළ අතර, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයෙහි අනුමත සමාගම් විසින් ආනයනය කරනු ලබන පානීය නොවන ස්ත්‍රීතු සුරා බදුවලින් නිදහස් කරන ලදී. මේ අතර, 2019 මාර්තු 06 වෙනිදා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි දුම්වැටි සහ දේශීයව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන මත්පැන් සඳහා වන නිෂ්පාදන බදු වැඩි කරන ලද අතර එමගින් රාජ්‍ය ආදායම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යනු ඇත. වාර්ෂික උද්ධමනය සහ රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය සැලකිල්ලට ගෙන, දර්ශකයක් මත පදනම්ව අදාළ නිෂ්පාදන බදුවල අවම වාර්ෂික වැඩි වීම තීරණය කරනු ලබයි. මීට අමතරව, 2019 මාර්තු මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, ආනයනික අරක්කු මත නිෂ්පාදන බදු ද වැඩි කරන ලදී. තවද, ගස් මැදීමේ බලපත්‍ර ගාස්තු හඳුන්වා දෙන ලද අතර රා බෝතල් කිරීමේ වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තුව රුපියල් 1,000,000 සිට රුපියල 500,000 දක්වා අඩු කරන ලදී. එසේම, දුම්වැටි භාවිතය අධිකාරියෙන් කිරීම සඳහා වසරේ අග භාගයේදී දුම්වැටි මත වන නිෂ්පාදන බද්ද අඩු කරන ලදී. තවද, ඉහළ නගින ගෝලීය ඛනිජ තෙල් මිල ගණන්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමක් දේශීය වෙළඳපොළේ ඛනිජ තෙල් මිල ගණන්වල වෙනස්වීම් අවම කිරීම

සඳහා, සුදු ඩීසල් මත වන නිෂ්පාදන බද්ද ලීටරයට රුපියල් 13 සිට ලීටරයට රුපියල් 6 දක්වා අඩු කළ අතර භූමිතෙල් මත වන නිෂ්පාදන බද්ද ඉවත් කරන ලදී.

දේශීය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදකයින් සඳහා අවශ්‍ය ආරක්ෂාව සැපයීමට සහ දේශීය වෙළඳපොළ තුළ මිල විචලනයන් අඩු කිරීම සඳහා වසර තුළදී ආහාර ද්‍රව්‍ය කිහිපයක ආනයන මත වූ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද වරින් වර සංශෝධනය කරන ලදී. එළවළු තෙල් ආනයනය සඳහා අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද 2018 ජුනි සහ අගෝස්තු මාසවලදී දෙවරක් වැඩි කරන ලදී. එසේම, දේශීය පාරිභෝගිකයන්ට සහන සැලසීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් වශයෙන් 2018 නොවැම්බර් මසදී පරිප්පු, කොණ්ඩ කඩල සහ මෑ වර්ගයේ ඇට ඇතුළු අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් සඳහා අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද අඩු කළ අතර, 2018 දෙසැම්බර් මාසයේදී අර්තාපල් සහ ලොකු එරිනු සඳහා අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද අඩු කරන ලදී. මෙයට අමතරව, දේශීය ගොවීන්ට ආරක්ෂාව සැපයීමේ අරමුණින් යුතුව 2019 පෙබරවාරි මාසයේදී ඉරිගු සහ අර්තාපල් ආනයනය සඳහා අය කළ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද වැඩි කරන ලදී. තවද, ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම ලිහිල්කරණය සඳහා වන රජයේ ප්‍රතිපත්තිය හා සමගාමීව සංචාරක සහ අගය එකතු කරන ලද කර්මාන්ත (Value added industries) වැනි නැගී එමින් පවතින ක්ෂේත්‍ර සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් යුතුව 2018 අයවැයෙන් යෝජනා කළ පරිදි භාණ්ඩ වර්ග 253 ක් සඳහා සෙස් බද්ද සහ වරාය හා ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්ද ඉවත් කරන ලදී. මේ අතර, 2019 මාර්තු මාසයේදී භාණ්ඩ ගණනාවක් මත සෙස් බද්ද ඉවත් කළ අතර, ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයට පහසුකම් සැලසීම පිණිස ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත ද්‍රව්‍ය මත සෙස් බද්ද අඩු කරන ලදී.

බදු පදනම පුළුල් කිරීම හා බදු අනුකූලතාව ඉහළ නැංවීම තුළින් ආදායම් එක්රැස් කිරීම ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා, ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය හා ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතිය ඇතුළුව, බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීමට වසර තුළදී අඛණ්ඩව කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතෙහි අනතර්ගත විධිවිධාන ඇතුළත් කිරීම සඳහා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ස්ථාපිත කර ඇති ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය වැඩිදියුණු කරන ලදී. ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය මගින් ආර්ථික සේවා ගාස්තු, මුද්දර බදු සහ ඔට්ටු හා සුදු බදු හැර අනෙකුත් සියලුම බදු වර්ග අධීක්ෂණය කරනු ලබයි. වසර තුළදී, මූල්‍ය සේවා මත වන එකතු

කළ අගය මත බදු සහ පුද්ගල ආදායම් බදු සඳහා ලියාපදිංචිවීම් ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියට ඇතුළත් කරන ලදී. මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් මහජන දැනුම්වත්භාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා වැඩසටහන් කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙම පද්ධතිය හා නව ලියාපදිංචි වීම් හේතු කොටගෙන දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි බදු ලිපිගොනු ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. තවද, බදු පරිපාලනය නවීකරණය කිරීම සඳහා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව ආයතනික සහ ව්‍යාපාර පටිපාටි ප්‍රතිසංස්කරණය ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කර ඇත. ආයතනික ක්‍රියාකාරකම්වලට අදාළව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම, සැලසුම් කිරීමේ සහ අධීක්ෂණය කිරීමේ අංශය පිහිටුවීම, බදු ගෙවන්නන් සමඟ ගනුදෙනු වේගවත් කිරීම හා කළමනාකරණ ව්‍යුහය වඩා කාර්යක්ෂම කිරීම, මහා පරිමාණ බදු ගෙවන්නන්ගේ අංශය ශක්තිමත් කිරීම, ඊ සේවාවන් ගොනුගත කිරීම (e filling) අනිවාර්ය කිරීම සහ බදු ගෙවන්නන් හඳුනා ගැනීමේ අංක භාවිතය ඉහළ නැංවීම යනාදිය මෙම ප්‍රතිසංස්කරණවලට අයත් වේ. මේ අතර, ආනයනකරුවන්ට සහ අපනයනකරුවන්ට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් ජාතික තනි ප්‍රවේශ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

වියදම් අංශය සැලකීමේදී, සමාජයීය වියදම් සහ රාජ්‍ය ආයෝජන සඳහා පවත්නා සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය හේතුවෙන් රාජ්‍ය වියදම වඩා හොඳින් කළමනාකරණය කිරීම සහතික කිරීම සඳහා මෙන්ම රාජ්‍ය වියදම් අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවට ඇති හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා, 2017 අයවැය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කළ පරිදි, 2018 වසරේ පළමු කාර්තුව සඳහා වන වියදම් සහ ආදායම් කාර්යසාධනය පිළිබඳ වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. 2018 අයවැය තුළින් ප්‍රථම වරට කාර්තුමය අයවැය ඇස්තමේන්තු පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ අනුව, රාජ්‍ය ගිණුම් චක්‍රලේඛ අංක 263/2017 අනුව, වාර්ෂික අයවැය ප්‍රතිපාදන විධිමත් ලෙස උපයෝජනය කිරීම සහතික කිරීමේ අරමුණින් වාර්ෂික අයවැය ඇස්තමේන්තු 2018 වර්ෂය සඳහා කාර්තුමය පදනමින් සකස් කිරීම සඳහා වියදම් සිදුකරන සියලුම ආයතනවලට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී. තවද, ජාතික අයවැය චක්‍රලේඛ අංක 03/2018 අනුව, අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල මෝටර් වාහන ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය විධිමත්

6

කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කරන ලදී. 2018 වසරේ අවසාන භාගයේදී උද්ගත වූ දේශපාලනික වාතාවරණය තුළ 2019 වසර සඳහා නව විසර්ජන පනතක් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා පැවති කාලය සීමාසහිත වූ බැවින්, 2019 වසරෙහි මුල් මාස හතර සඳහා අතුරු සම්මත ගිණුමක් 2018 දෙසැම්බර් 21 වන දින පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලදී. ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක 4/2018 හි සඳහන් මාර්ගෝපදේශ මත පදනම්ව කාර්යසාධනය මත පාදක වූ අයවැයකරණ ක්‍රමවේදය අනුව සම්පාදනය කරන ලද 2019 අයවැය, 2019 මාර්තු 05 වන දින පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. මුදල් අමාත්‍යාංශයෙහි පිහිටුවා ඇති ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් කළමනාකරණ පද්ධතිය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය නවීකරණය කිරීමට සහාය වේ. ඒ අනුව, 2019 අයවැය සකස් කිරීමේ කටයුතු සඳහා ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් කළමනාකරණ පද්ධතිය යොදා ගන්නා ලදී. මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා දිවයින පුරා දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

වසර තුළදී, ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළින් විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් සම්බන්ධ සේවා සැපයීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නංවා ගැනීමට කටයුතු කළ අතර, 2019 වසරේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි විශ්‍රාම වැටුප්වල පවත්නා විෂමතාවයන් නිවැරදි කිරීමට සහ රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් වැඩි කිරීමට අපේක්ෂිතය. රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 07/2018 අනුව, විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමේ ක්‍රියාවලියෙහි කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කරන ලදී. ඒ අනුව, විශාල ආයතනවල විශ්‍රාම වැටුප් අංශයක් පිහිටුවීමට සහ විශ්‍රාම යාමට ආසන්න නිලධාරීන්ගේ දත්ත පද්ධතියක් මේ වන විට සකස් කර නොමැති රාජ්‍ය ආයතන සඳහා එය සකස් කිරීමට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී. තවද, විශ්‍රාම වැටුප් වකුලේඛ අංක 09/2015 (සංශෝධන III) අනුව, 2018 ජූනි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මරණ පාරිතෝෂික ගෙවීම් අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ලබාදීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. එසේම, 2018 ජූනි 30 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි වැන්දඹු/වැන්දඹු පුරුෂ හා අන්තර්දරු ආයතන මුදල් සඳහා වන අයදුම්පත් අන්තර්ජාලය ඔස්සේ යොමු කළ හැකි ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීමට පියවර ගන්නා ලදී. තවද, විශ්‍රාම වැටුප් වකුලේඛ අංක 01/2018 අනුව, විදේශතව සිටින ශ්‍රී ලාංකික විශ්‍රාමිකයන්ට විශ්‍රාම වැටුප් ලබාදෙන දිනයේදීම තම විශ්‍රාම වැටුප ලබාගත හැකිවන පරිදි විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමේ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීමට

සහ විධිමත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ අංක 08/2018 අනුව, ස්ථීර, විශ්‍රාම වැටුප් සහිත තනතුරක් දරන හෝ නොදරන රජයේ නිලධාරියෙකු, අනතුරුදායක රැකියාවක නිරත වීමේදී හෝ තනතුරට පැවරී ඇති රාජකාරි ඉටු කිරීමේදී හෝ වැළඳෙන රෝග හේතුවෙන් මරණයට පත්වුවහොත්, එම නිලධාරියාගේ යැපෙන්නන් හට වන්දි ගෙවීමට තීරණය කරන ලදී. 2016 ජනවාරි 01 දිනට පෙර විශ්‍රාම ගිය විශ්‍රාමිකයන්ගේ විශ්‍රාම වැටුප්වල විෂමතාවයක් පැවතීම හේතුවෙන් එම විශ්‍රාම වැටුප් විෂමතා නිවැරදි කිරීම සඳහා 2019 අයවැය තුළින් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් යෝජනා කරන ලදී. එබැවින්, 2019 ජූලි 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි විශ්‍රාම යන අවස්ථාවේදී විශ්‍රාමිකයා ලබා ගත් මූලික වැටුපට 03/2016 රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛයේ සඳහන් මුල් අදියර දෙක ඇතුළත් වන පරිදි විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් සංශෝධනය කෙරෙනු ඇත. තවද, 2019 ජූලි මස 01 දා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රජයේ සේවකයින්ට රුපියල් 2,500 ක මාසික අන්තර්කාලීන දීමනාවක් ද ගෙවනු ඇත.

වසර තුළදී රාජ්‍ය ආයෝජන පහළ ගියද, නාගරික ප්‍රදේශවල මෙන්ම සංවර්ධනය අඩු මට්ටමක පවත්නා ප්‍රදේශවලද අත්‍යවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය විසින් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව, ප්‍රවාහන ජාලය වැඩිදියුණු කිරීමේ සහ රථ වාහන තදබදය අඩු කර ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව 2018 වසරේදී මාර්ග ඉදිකිරීම, ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් ආයෝජනය කරන ලදී. උතුරු, උතුරු මැද, වයඹ, මධ්‍යම සහ නැගෙනහිර පළාත්වල කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලට පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් මොරගහකන්ද බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2018 ජනවාරි මසදී ජනතා අයිතියට පත් කළ අතර, 2018 ජූලි මසදී කළු ගඟ ජලාශයට ජලය පිරවීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. වසර තුළදී අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, “ළඟම පාසල හොඳම පාසල” වැඩසටහන යටතේ මානව සම්පත් හා භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි යොමු වූ අතර දිවයින පුරා ඇති වූ ගංවතුර හා නායයැම් මගින් හානියට පත් වූ පාසල් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමද සිදු කරන ලදී. මේ අතර, 2018 වසරේදී කුරුණෑගල සහ පොළොන්නරුව ප්‍රදේශවල නව ජාතික පාසල් දෙකක ඉදිකිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මෙයට අමතරව, වසර තුළදී යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම සිදු කරන අතරම, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන බවට පත්

කිරීම සඳහා රජය විසින් වසර තුළදී “ගම් පෙරළිය” නමින් කඩිනම් ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහනක් ආරම්භ කරන ලදී. 2018 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද “ගම් පෙරළිය” වැඩසටහන දිවයින පුරා සංවර්ධන අංශ දෙපළහක්¹ ආවරණය කරනු ලබයි. රටේ යටිතල පහසුකම් අවශ්‍යතාව සපුරාලමින් රාජ්‍ය ආයෝජන සිදු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය ජාතික උපායමාර්ගයක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් යුතුව, රාජ්‍ය පෞද්ගලික සහයෝගීතාව සඳහා වන ජාතික නියෝජිතායතනය විසින් මුදල් අමාත්‍යාංශයේ උපදේශනය යටතේ රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ සමාලෝචනය කිරීමේ හා ඒවා සකස් කර අවසන් කිරීමේ කටයුතුවල නිරත විය.

රජය විසින් ආර්ථික වශයෙන් ශක්තිමත් නොවන අවධානය ලැබිය යුතු කණ්ඩායම් සඳහා සුභසාධන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, සහනාධාර වැඩසටහන් තාර්කිකරණය කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගනු ලැබීය. සමාද්ධි වැඩසටහන, පොහොර සහනාධාර වැඩසටහන, වයස අවුරුදු 70 ට වැඩි පුද්ගලයින් සඳහා මූල්‍යමය ආධාර ලබාදීම, අඩු ආදායම්ලාභී ආබාධිත පුද්ගලයින් සඳහා ආධාර ලබාදීම, වකුගඩු රෝගීන් සඳහා මූල්‍යමය ආධාර ලබාදීම, පෝෂ්‍යදායී ආහාර ලබා දීමේ වැඩසටහන, ශිෂ්‍යයන් සඳහා නොමිලේ පෙළපොත් සහ වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර ලබාදීම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් වේ. මාතෘ හා ළමා පෝෂණය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් යුතුව ගර්භනී මව්වරුන්ට පෝෂණ ආහාර මල්ලක් ලබා දීම, ත්‍රිපෝෂ වැඩසටහන සහ පාසල් පෝෂණ වැඩසටහන වැනි වැඩසටහන් වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා සුදුසු නීතිමය රාමුවක් සැපයීමටත්, විනිවිදභාවයෙන් යුතු තේරීම් ක්‍රියාවලියක් සකස් කිරීම සඳහාත් ස්ථාපිත කරන ලද සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය විසින් ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් හතර² සඳහා සුභසාධන ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් ක්‍රම කෙටුම්පත් කර එම කෙටුම්පත් 2018 ඔක්තෝබර් මාසයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කරන ලදී. තවද, සුභසාධන ප්‍රතිලාභ මණ්ඩලය විසින් සුභසාධන ගෙවීම් ක්‍රම සඳහා තෝරා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක්

සකස් කිරීමේ කටයුතුවලදී නිරත විය. තවද, සුභසාධන ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීම සහ ගෙවීම් සිදු කිරීම සඳහා විවිධ සුභසාධන වැඩසටහන්වලට අයත් ප්‍රතිලාභීන්ගේ දත්ත ගබඩා කරනු ලබන විද්‍යුත් දත්ත ගබඩාවක් වන ඒකාබද්ධ සමාජ ආරක්ෂණ තොරතුරු ජාලය පිහිටුවීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී. මේ අතර, පොහොර සහනාධාර වැඩසටහන යටතේ මූල්‍යමය දීමනාවක් ලබාදීමේ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇති වූ ගැටලු වළක්වා ගැනීම සඳහා එම මූල්‍යමය දීමනාව අවලංගු කරමින් ඒ වෙනුවට ගොවීන්ට පොහොර ලබා දීමට 2018 මාර්තු මසදී අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2018 යල කන්නයේ සිට අනුමත පොහොර ප්‍රමාණය, වී සඳහා කිලෝග්‍රෑම් 50 ක පොහොර බැගයක් රුපියල් 500 බැගින් සහ අනෙකුත් බෝග (අර්තාපල්, ඒෂුණු, මිරිස්, ඉරිඟු සහ සෝයා) සඳහා කිලෝග්‍රෑම් 50 ක පොහොර බැගයක් රුපියල් 1,500 බැගින් සහන මිලට ලබා දෙනු ලැබේ.

මධ්‍යම රජයේ අයවැය මත සිදු කරන පීඩනය අවම කර ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍යමය ශක්‍යතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2018 වසර තුළදී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2017 මාර්තු මාසයේදී ආයතනික අභිප්‍රාය ප්‍රකාශ අත්සන් කළ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසාය පහේ 2017 වසරේ පළමු භාගය සඳහා වන කාර්යසාධන වාර්තා 2018 මැයි මාසයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා රජය සතු තවත් වාණිජ ව්‍යවසාය දහයක්³ සමඟ ද නුදුරේදී ආයතනික අභිප්‍රාය ප්‍රකාශ අත්සන් කිරීමට අපේක්ෂිතය. තවද, ලංකා බන්කි නෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍යමය ශක්‍යතාව වැඩිදියුණු කිරීමට සහ බන්කි නෙල් මිල තීරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙහි විනිවිදභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා බන්කි නෙල් සඳහා ස්වයංක්‍රීය මිල යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට 2018 මැයි මාසයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, බන්කි නෙල් මිල ගණන් ඒවායෙහි පිරිවැය හා සමගාමීව පවත්වාගෙන යෑම සඳහා 2018 මැයි මස සිට සෑම මසකදීම මිල සූත්‍රය මත පදනම්ව මිල ගැලපීම් සිදු කරනු ලබයි. තවද, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය කාර්යසාධනය ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා 2019 වසරේදී විදුලි බලය සඳහාද ස්වයංක්‍රීය මිල

6

1 වැව් හා අමුණු ප්‍රතිසංස්කරණය, මාර්ග සංවර්ධනය, කුඩා පරිමාණ පාලම් ඉදි කිරීම, පාසල්වල සනීපාරක්ෂක පහසුකම් දියුණු කිරීම, ක්‍රීඩා ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, අනෙකුත් සමාජ-ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, සතිපොළ සංවර්ධනය, ළමා උද්‍යාන ඉදි කිරීම, විදුලි බලය නොමැති නිවාස සඳහා විදුලිය ලබාදීම, ආගමික ස්ථාන ප්‍රතිසංස්කරණය, ආගමික ස්ථාන සඳහා සූර්ය බලශක්ති පහසුකම් ලබාදීම, ග්‍රාමීය හා නාගරික නිවාස සංවර්ධනය

2 සමාද්ධි වැඩසටහන, වයස අවුරුදු 70 ට වැඩි පුද්ගලයින් සඳහා මූල්‍යමය ආධාර ලබාදීම, අඩු ආදායම්ලාභී ආබාධිත පුද්ගලයින් සඳහා ආධාර ලබාදීම සහ වකුගඩු රෝගීන් සඳහා මූල්‍යමය ආධාර ලබාදීම

3 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, රාජ්‍ය මූෂධ නීතිගත සංස්ථාව, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව, රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව, මිලකෝ සමාගම, ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය, මධ්‍යම ඉංජිනේරු උදේශක කාර්යාංශය, ලංකා සනාභ ආයතනය, හු විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කැණීම් කාර්යාංශය සහ කුරුණෑගල වැවිලි සමාගම

යාන්ත්‍රණයක් සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගැනීමට අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව, විදුලි බලය සඳහා ස්වයංක්‍රීය මිල යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වශයෙන් 2018 වසරේ මැයි මසදී තොග සැපයුම් කටයුතු පිළිබඳ ගනුදෙනු සටහන් කරනු ලබන ගිණුමක්⁴ ස්ථාපිත කරන ලදී. තවද, දේශීය කිරි කර්මාන්තය ආරක්ෂා කරන අතරම ජාත්‍යන්තර කිරිපිටි මිල ගණන් සහ විනිමය අනුපාතිකයේ පවත්නා විචලන හා සමගාමීව ආනයනික කිරිපිටි සඳහා මිල යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට 2019 මාර්තු මසදී අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, එල්.පී. ගැස් සඳහා ද මිල යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂිතය.

විවක්ෂණශීලී ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2018 අංක 8 දරන සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත නීතිගත කළ අතර, මැදිකාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගයක් ද සකස් කෙරෙමින් පවතී. 2018 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී පාර්ලිමේන්තුව මගින් සම්මත කරන ලද සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත මගින් රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. මෙම පනත මගින් රාජ්‍ය ණය කල්පිරීමට ප්‍රථම ප්‍රතිමූල්‍යනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයෙන් කොටසක් සූදානම් කර ගැනීම (ප්‍රතිමූල්‍යන අවදානම අවම කරගැනීම), ඒවායේ කල්පිරීම දීර්ඝ කිරීම සහ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර සහ අනෙකුත් ණය උපකරණ සම්බන්ධයෙන් ණය ආපසු ගෙවීමේ ව්‍යුහය සුමට කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසෙන අතර, එමගින් රාජ්‍ය ණය වඩාත් පූර්වෝපායිකව කළමනාකරණය කිරීමට රජයට හැකියාව ලැබේ. වගකීම් කළමනාකරණය මගින්, සාමාන්‍යයෙන් ආයෝජන පදනම විවිධාංගීකරණය කිරීම, වෙළඳපොළ තත්ත්ව මත පදනම්ව ණය ලබාගැනීමේ පිරිවැය විධිමත් කිරීම, කෙටිකාලීනව ප්‍රතිමූල්‍ය අවදානම් අඩු කිරීම සහ නව නිකුත් කරන සඳහා මිල පිළිබඳව වාසිදායක මගපෙන්වීම් නිර්මාණය කිරීම යනාදිය සඳහා රජයට උපකාරී වේ. තවද, ණය කළමනාකරණයට අදාළව ආරක්ෂණ අරමුදලක් ගොඩනැගීම, පවත්නා ණය, අලුතෙන් ලබාගන්නා ණය සමග හුවමාරු කිරීම, ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සිදු කිරීම සහ ප්‍රති විකුණුම් වෙන්දේසි යනාදිය සම්බන්ධයෙන් දේශීය සහ විදේශීය වෙළඳපොළේ වගකීම් කළමනාකරණ කටයුතු ආරම්භ කිරීම සඳහා මහ බැංකුවට සහ රජයට සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත මගින් හැකි වනු ඇත. මධ්‍යම රජයේ ණය කළඹ විදේශීය මූලාශ්‍රවලට නිරාවරණය

වීම සීමාකිරීම, ඕනෑම ප්‍රතිමූල්‍ය අවදානමක් අවම කිරීමට ණය පරිණතවීමේ සාමාන්‍ය කාලය දීර්ඝ කිරීම සහ රජයේ ණය තිරසාර මට්ටමකට අඩු කර ගැනීම සඳහා මෙම පනත මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කරනු ලබයි.

රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි විනිවිදභාවය සහ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් වසර තුළ දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේ පද්ධතියේ කාර්ය සාධනය සහ වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන්ගේ ප්‍රතිචාර සැලකිල්ලට ගෙන, 2017 වසරේ ජූලි මාසයේ දී හඳුන්වාදුන් නව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදය 2018 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී සමාලෝචනය කරන ලදී. තවද, ගෝලීය මූල්‍ය වෙළඳපොළවල ඉහළ නැගී විචලනාවන් සැලකිල්ලට ගෙන, රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද රජයේ සුරැකුම්පත්වල සිදු කරන විදේශීය ආයෝජනවල සීමාව, නොපිය වූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 10 සිට සියයට 5 දක්වා 2019 ජනවාරි මස 18 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මහ බැංකුව විසින් පහත දමන ලදී.

රජය විසින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම මගින් 2018 වසර තුළ සහ 2019 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.9 ක මුදලක් රැස්කරගන්නා ලදී. මේ දක්වා නිකුත් කරන ලද විශාලතම අක්වෙරළ බැඳුම්කරය වන දොළොස්වැනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය, 2018 වසරේදී නිකුත් කරනු ලැබූ අතර, එමගින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5 ක මුදලක් රැස්කර ගන්නා ලදී. මෙම බැඳුම්කර නිකුත්ව සියයට 5.75 ක වාර්ෂික ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 5 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිතව සහ සියයට 6.75 ක වාර්ෂික ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 10 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිතව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.25 බැගින් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතු දෙකකින් සමන්විත විය. එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.4 ක වටිනාකමින් යුත් දහතුන්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය, 2019 මාර්තු මාසයේ දී නිකුත් කළ අතර, එය සියයට 6.85 ක වාර්ෂික ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 5 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිතව එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.0 ක බැඳුම්කරයකින් ද, සියයට 7.85 ක වාර්ෂික ඵලදා අනුපාතිකයක් යටතේ අවුරුදු 10 ක කල්පිරීමේ කාලයක් සහිත එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.4 ක වටිනාකමකින් යුත් බැඳුම්කරයකින් ද යුක්ත වේ. මීට අමතරව, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.0 ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් 2018 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ලබාගන්නා ලදී.

4 තොග සැපයුම් කටයුතු පිළිබඳ ගනුදෙනු සටහන් කරන ගිණුම, ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ සම්ප්‍රේෂණ ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අදාළ සියලු ගනුදෙනු සටහන් කරන ගිණුම වේ. ඒ අනුව, සම්ප්‍රේෂණ බලපත්‍රලාභීන් සහ විදුලි උත්පාදන බලපත්‍රලාභීන්, බෙදාහැරීමේ බලපත්‍රලාභීන් මෙන්ම අනෙකුත් සම්ප්‍රේෂණ බලපත්‍රලාභීන් අතර ගනුදෙනු බෙරුම් කිරීමට මෙම ගිණුම යොදා ගනු ලැබේ.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනේ ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන ඉලක්කයක් වන ප්‍රාථමික ශේෂය සම්බන්ධයෙන් 2018 ජුනි අවසානය වන විට පවත්වා ගතයුතු ඉලක්කය රජය විසින් අත්පත් කර ගන්නා ලදී. ආර්ථිකයෙහි විදේශීය අංශය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණ මෙන්ම රජයේ පුළුල් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන සඳහා සහාය වීමට 2016 ජුනි මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග තුන් අවුරුදු විස්තීර්ණ වැඩසටහන සඳහා එළඹුණි. විදේශ විනිමය සංචිත යළි ගොඩනැංවීම හා සමස්ත සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව යළි ස්ථාපිත කරන අතරම අයවැය හිඟය අඩුකර ගැනීම තුළින් ණය ඒකරාශීකරණය වීම පාලනය කිරීම ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාදාමයක් මෙම වැඩසටහනට ඇතුළත් වේ. ප්‍රාථමික ශේෂයට අදාළව පවත්වා ගතයුතු ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන ඉලක්කය, 2018 ජනවාරි-ජුනි කාලපරිච්ඡේදය සඳහා රුපියල් බිලියන 45.6 ක ප්‍රමාණයක් වාර්තා කරමින් අදාළ ඉලක්කය ළඟාකර ගනු ලැබුවද, 2018 දෙසැම්බර් මාසය වන විට පවත්වා ගතයුතු රුපියල් බිලියන 141 ක ඉලක්කයට වඩා ප්‍රාථමික ශේෂය, රුපියල් බිලියන 49.6 කින් අඩුවිය.

ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම වල තත්ත්වය 2018 වසරේදී සංශෝධනය කරන ලදී. 2018 පෙබරවාරි 06 දින ෆිච් (Fitch) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B+” සමග ඉදිරි දැක්ම “ස්ථාවර” ලෙස තහවුරු කරන ලදී. මේ අතර, 2018 ජූලි 26 වන දින මුඩ්ස් (Moody's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය ද ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B1” ලෙස සහ ඉදිරි දැක්ම “සාමාන්‍ය” ලෙස තහවුරු කරන ලද අතර, ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ පුවර්ස් (Standard and Poor's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය දිගුකාලීන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B+” සමග ඉදිරි දැක්ම “ස්ථාවර” ලෙස තහවුරු කරන ලදී. කෙසේ වුවද, 2018 වසරේ අවසාන කාලයේ දී රටතුළ පැවැති ඉහළ දේශපාලන අවිනිශ්චිතතාව පාදක කරගෙන ප්‍රධාන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් රටෙහි ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම සංශෝධනය කරන ලදී. ඒ අනුව, මුඩ්ස් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය විසින් 2018 නොවැම්බර් 20 දින ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B1” “සාමාන්‍ය” සිට “B2” “ස්ථාවර” දක්වා පහත හෙළන ලදී. තවද, ස්ටැන්ඩර්ඩ් ඇන්ඩ් පුවර්ස් සහ ෆිච් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන දෙක විසින් ද පිළිවෙලින් 2018 දෙසැම්බර් 04 සහ 2018 දෙසැම්බර් 21 යන දිනයන්හි දී ශ්‍රී ලංකාවේ

ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B+” “ස්ථාවර” සිට “B” “ස්ථාවර” දක්වා පහත හෙළන ලදී. ඉහළ විදේශීය ප්‍රතිමූල්‍ය අවදානම, අවිනිශ්චිත ප්‍රතිපත්ති ඉදිරි දැක්ම සහ වසරේ අවසාන කාලයේ දී ඇති වූ දේශපාලන අවිනිශ්චිතතාව තුළින් පැන නැගුණු රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව මන්දගාමීවීමේ අවදානම යනාදිය ද මෙම ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පහත හෙළීම සඳහා හේතු විය හැක.

පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙහෙයුම්වල කිසියම් යහපත් වර්ධනයක් සිදු වුව ද, 2018 අයවැයෙහි සඳහන් ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්කයන් අත්පත් කර ගැනීමට රජය අපොහොසත් විය. මෑත කාලීනව ආදායම සහ වියදම ආශ්‍රිතව ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන තිබුණ ද, ආදායම් රැස්කිරීමේ දී පැවැති උෟණ කාර්යසාධනය සහ වියදම් තාර්කිකරණයෙහි පවතින දැඩි බව නිසා ළඟාකරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය අපේක්ෂිත ඉලක්කයන්ගෙන් අපගමනය විය. ආර්ථික සහ සමාජයීය යටිතල පහසුකම් මත සිදු කෙරෙන ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩුකිරීම ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන්වලට හානිකරන බැවින්, ඉහළ යන පුනරාවර්තන වියදම් පියවීම සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩු කිරීම යෝග්‍ය නොවේ. පොලී ගෙවීම් අඛණ්ඩව පුනරාවර්තන වියදම්වල තනි විභාජනම වියදම් කාණ්ඩය වන අතර රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් හා වේතන, වියදම් කළමනාකරණය මත පීඩනයක් ඇති කර ඇත. ජනවිකාශයේ සිදුවන වෙනස්වීම් සමග රාජ්‍ය අංශයේ සැලකිය යුතු වර්ධනය හේතුවෙන් විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් ඉහළ ගොස් ඇති අතර පුනරාවර්තන වියදම්වලින් සියයට 9.3 ක සැලකිය යුතු කොටසක් විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම සඳහා වැය වේ. තවද, ඉහළ වියදමක් ඇති වර්තන පැවරුම් සහ සුභසාධන ගෙවීම් රජයේ අය වැය මත අඛණ්ඩව පීඩනයක් ඇති කරයි. මෙම ඉහළ පුනරාවර්තන වියදම්, රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය අපේක්ෂිත ඉලක්කවලින් සැලකිය යුතු ලෙස අපගමනය වීමට හේතු වී ඇති හෙයින් එමගින් පුනරාවර්තන වියදම් තවදුරටත් තාර්කිකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කෙරෙයි. මීට අමතරව, ඉහළ ගිය ස්වභාවික ව්‍යසන (උදා: ගංවතුර, නියඟය සහ “සේනා” දළඹුවා ('Sena' caterpillar) නිසා ඇති වූ හානිය යනාදිය හේතුවෙන් වන්දිගෙවීම සහ එම උපද්‍රව අවම කිරීමට අදාළ පිරිවැය) නිසා ඇති වූ සැලසුම් නොකළ වියදම්, රාජ්‍ය වියදම් කළමනාකරණය මත අතිරේක පීඩනයක් ඇති කළේය. කාලගුණික තත්ත්වයන්ට අදාළ ස්වභාවික ව්‍යසනයන්වල දී හදිසි මුදල් වෙන්කිරීමක් සඳහා වන (Contingency budgeting) වැඩපිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ සැලසුම්කරණය හා අයවැය ක්‍රියාවලියේ දී

6

විශේෂ සටහන 8

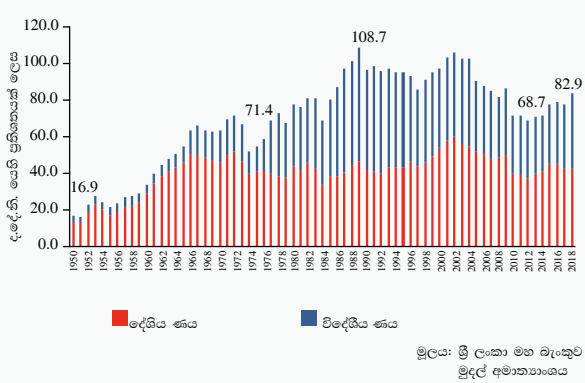
මධ්‍ය කාලීනව තිරසාර ණය මට්ටමක් පවත්වා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රාථමික අතරික්තයක් ඇති කර ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ණය, විශේෂයෙන්ම නිදහසින් පසුව ක්‍රමයෙන් ඉහළ නගින උපනතියක් පෙන්නුම් කර ඇත. 1950 - 2018 කාලය තුළ සියයට 4.5 ක පමණ සාමාන්‍ය අගයක් ගනු ලැබූ රටෙහි නාමික ආදායමේ වර්ධනයට සාපේක්ෂව රජයේ ණය අනුපාතය (රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස) සලකා බලනු ලබන කාලය තුළ සියයට 2.8 ක සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, රාජ්‍ය ණයෙහි එම වැඩිවීම සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණකි. රාජ්‍ය අයවැයෙහි අඩුණ්ඩව පවත්නා හිඟය, ඒක පුද්ගල ආදායමෙහි ක්‍රමික වැඩිවීමත් සමග සහනදායී මූල්‍යනය සඳහා ප්‍රවේශය සීමාවීම සහ විනිමය අනුපාතිකයේ අවප්‍රමාණය වීම යනාදිය රාජ්‍ය ණයෙහි මෙම වර්ධනය මගින් පිළිබිඹු කෙරෙයි. සහනදායී අරමුදල් ලබාගැනීමේ හැකියාව සීමිත වීම හේතුවෙන්, විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් සිදුකෙරෙන මූල්‍යනය, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් සහ දේශීය බැංකුවල විදේශීය විනිමය බැංකු ඒකකවලින් ලබාගන්නා කෙටිකාලීන ණය යනාදී මාර්ග වෙත නැඹුරු වී ඇති අතර, සමස්ත නොපිය වූ ණය තුළ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් පවත්නා ණය විශාල ලෙස වැඩි වී ඇත.

රූප සටහන වි.ස. 8.1 මගින් පෙන්නුම් කරනු ලබන ආකාරයට, 1950 අවසානයට ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 16.9 ක්ව පැවැති රජයේ ණය ප්‍රමාණය කාලයත් සමග ශීඝ්‍ර ලෙස වැඩි වූ අතර, 2012 වසර අවසානය වන විට රජයේ ණය අනුපාතය සියයට 68.7 දක්වා අඩු වීමට පෙර අවස්ථා කිහිපයකදී එය සියයට 100 ඉක්මවා වාර්තා කළේය. කෙසේ වෙතත්, රාජ්‍ය ණයෙහි යළි ඉහළ නගින උපනතියක් 2013 වසරේ සිට පිළිබිඹු කෙරෙමින් 2018 වසර අවසානය වන විට රජයේ ණය අනුපාතය සියයට 82.9 ක මට්ටමට ළඟා විය.

රූප සටහන වි.ස. 8.1

1950 - 2018 කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ණය අනුපාතය

රාජ්‍ය ණය මට්ටම තිරසාර මට්ටමකට අඩු කර ගැනීමේ වැදගත්කම හඳුනාගනිමින් රජය ආදායම් පාදක කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රමෝපායක් වෙත යොමු වී ඇති අතර, මැදිකාලීනව රජයේ ණය අනුපාතය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 70 කට වඩා පහළ මට්ටමකට අඩු කර ගැනීම සඳහා රජය එමගින් ඉලක්ක කරනු ලබයි. ඒ අනුව, මෙම තත්ත්වය ඉටු කර ගැනීම සඳහා රජයේ මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රමෝපායෙහි ප්‍රධාන මූලිකාංගයක් වන්නේ, ප්‍රාථමික ශේෂයේ අතිරික්තයක් වාර්තා කර ගැනීමට අපේක්ෂා කිරීමයි. ප්‍රාථමික ශේෂයේ අතිරික්තය 1992 න් පසුව ප්‍රථම වතාවට 2017 වසරේදී වාර්තා කරනු ලැබූ අතර, ඉන්පසුව 2018 වසරේ දී අඩුණ්ඩව දෙවන වතාවටද ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් වාර්තා කරන ලදී. ණය සේවාකරණ වගකීම්වල සම්පූර්ණ පීඩනය අනාගත ණය ගැනීම වෙත මාරු කිරීම වෙනුවට, ප්‍රතිමූල්‍යන වගකීම්වලින් කොටසක් සපුරාලීමට උපකාරී වන ප්‍රාථමික අතිරික්තය, ණය ඒකරාශී වීමේ වේගය අඩු කර ගැනීම සඳහා තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි.

අයවැයෙහි ප්‍රාථමික ශේෂය යනුවෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ අයවැය ශේෂයෙන් පොලී ගෙවීම් ඉවත් කළ පසු ලැබෙන ශුද්ධ ශේෂය වන අතර, එය රජයේ ණය මට්ටම වෙනස් කිරීම සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකයකි (Debt Dynamics) (රාජ්‍ය මූල්‍ය සංඛ්‍යාන අත්පොත, 2014, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සහ Panchanan, 2016, ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ඒකකය) ප්‍රාථමික ශේෂයේ හිඟය, රජයේ ආදායම සහ පොලී ගෙවීම් හැර රජයේ සමස්ත වියදම අතර වෙනසට සමාන වේ. එය පොලී ගෙවීම් ඉවත්කළ පසු රජයේ වියදම් ආවරණය කිරීම සඳහා කෙතරම් ණය ලබාගත යුතු දැයි දක්වයි. රජයේ ණය මට්ටම ප්‍රාථමික ශේෂය හා අනෙකුත් ප්‍රධාන විචල්‍යයන් සමග පවත්නා සම්බන්ධතාව න්‍යායාත්මකව ණය ගතික සමීකරණය (Debt Dynamic Equation) මගින් සාරාංශ කළ හැකිය.

රාජ්‍ය ණය සඳහා බලපාන විචල්‍යයන්

අයවැය සංරෝධකය මත පදනම්ව, රටක වර්තමාන වසරේ ණය තොගයෙහි වෙනස්වීම, ණය තොගය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන විචල්‍යයන් ඒකාබද්ධ කරමින් පහත සමීකරණ (1) මගින් විස්තර කළ හැකිය.

$$\Delta d_t = \left\{ \frac{1 + \hat{r}_t + \epsilon_t \alpha^f (1 + \hat{r}_t)}{(1 + g_t)(1 + \pi_t)} - 1 \right\} d_{t-1} - b_t \quad (1)$$

මෙහි d_t මගින් ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය ප්‍රමාණය, b_t මගින් ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාථමික අතිරික්තය, \hat{r}_t මගින් සඵල නාමික පොලී අනුපාතිකය¹,

1 විවෘත ආර්ථිකයක සඵල පොලී අනුපාතිකය යනු දේශීය හා විදේශීය පොලී අනුපාතික සහ විනිමය අනුපාතික විචල්‍යයන්හි බරින් සාමාන්‍ය වන අතර, එය $\hat{r}_t = \alpha^h \hat{r}_t^h + \alpha^f (\hat{r}_t^f + \epsilon_t + \hat{r}_t^f \epsilon_t)$ ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය (Ley, 2010, the World Bank)

ϵ_t මගින් විනිමය අනුපාතිකයේ වෙනස්වීම,² π_t මගින් උද්ධමන අනුපාතිකය, α_t මගින් විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සහ g_t මගින් ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධන අනුපාතය පෙන්වන අතර, මෙහි t භාවිතා කෙරෙනුයේ මෙම වසර යන්න හැඳින්වීමටය.

දේශීය හා විදේශීය පොලී අනුපාතිකවල බර්ත සාමාන්‍ය $i_t = \alpha^h i_t^h + \alpha^f i_t^f$ ලෙස නිර්වචනය කරමින් සහ $i_t \approx i_t^h$ හා විදේශීය විනිමය අනුපාතිකය i_t^f ලෙස ස්ථාවරව පවත්නා බව උපකල්පනය කරමින් විවෘත ආර්ථිකයක ණය සඳහා බලපාන සාධක වල සම්බන්ධතාව සමීකරණය (2) මගින් පෙන්වනු ලබයි.

$$\Delta d_t = \left\{ \frac{i_t^h - \pi_t(1 + g_t) - g_t + \alpha_t \epsilon_t (1 + i_t^f)}{(1 + g_t)(1 + \pi_t)} - 1 \right\} d_{t-1} - b_t \quad (2)$$

සමීකරණ (2) ට අනුව, ප්‍රාථමික ශේෂය ණය සඳහා බලපාන සාධක අතර ප්‍රධාන ස්ථානයක් උසුලයි. ඒ අනුව, ප්‍රාථමික අතිරික්තය ණය අනුපාතිකයෙහි සිදු වන වෙනස්වීම අඩු කිරීම සඳහා උපකාරී වන අතර, ප්‍රාථමික හිඟයක් මෙම තත්ත්වයට අහිතකර ලෙස බලපානු ලබයි.

තවද, අනෙකුත් සාධක ස්ථාවරව පවතින තත්ත්වයක දී, පොලී ගෙවීම් සපුරාලීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් රජය විසින් ළඟාකර ගන්නේ නම්, එවිට ණය අනුපාතය වැඩි නොවී පවතින තත්ත්වයේම ස්ථායී වනු ඇත. ණය ආපසු ගෙවීමේ අවශ්‍යතාව හැරුණු කල අලුතින් ණය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය නොවන බව මින් පිළිබිඹු කෙරෙයි. ප්‍රාථමික අතිරික්තය තවදුරටත් වැඩිවන්නේ නම් ණය අනුපාතය කාලයත් සමග අඩු වනු ඇති අතර, ප්‍රාථමික හිඟයක් ඇති වන්නේ නම් ණය අනුපාතය වැඩි වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ණය මට්ටම තීරණය කරන සාධකවල හැසිරීම

ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධනය, මූර්ත පොලී අනුපාතික සහ විනිමය අනුපාතික යනාදී විචල්‍ය විවෘත ආර්ථිකයක ණයෙහි තීරසාරභාවය සම්බන්ධ විශ්ලේෂණවල දී ඉතා වැදගත් යෙදවුම් ලෙස කටයුතු කරයි.³ රූප සටහන වි.ස.

2 මෙම විශ්ලේෂණය සරල කිරීම පිණිස එක් විදේශීය මුදලක් පමණක් මෙහිදී උපකල්පනය කරන ලදී.

3 මූර්ත ආර්ථික වර්ධන අනුපාතිකය, මූර්ත පොලී අනුපාතිකය සහ ණය මට්ටම අතර සම්බන්ධය සමීකරණ (2) නැවත සකස් කිරීම මගින් පහත පරිදි ව්‍යුත්පන්න කළ හැකිය.

$$\Delta d_t = \left(\frac{\mu - \theta_t}{1 + \theta_t} \right) \cdot d_{t-1} - b_t$$

$$\text{මෙහි } \rho_T = \frac{(1 - \theta_t) + \epsilon_t [\alpha^f (1 + i_t^f) - \beta^f (1 + \pi_t^f)]}{1 + \theta_t + \epsilon_t \beta^f (1 + \pi_t^f)} \quad (3) \text{ වේ.}$$

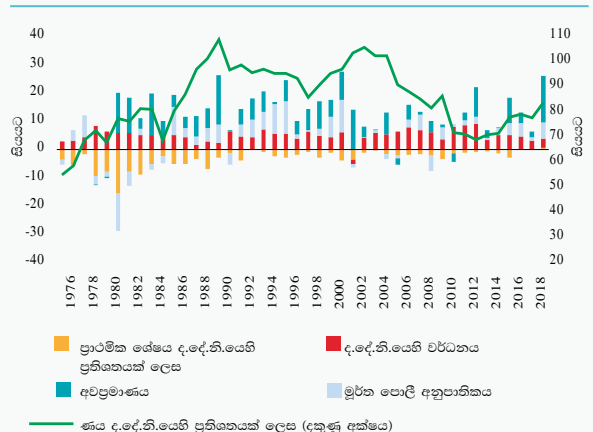
තවද, සමීකරණය (3) $\Delta d_t = \left(\frac{\mu - \theta_t}{1 + \theta_t} \right) \cdot d_{t-1} - b_t$ යන සමීකරණයට සමාන වන අතර, මෙහි μ යනු මෙම වසරේ මූර්ත පොලී අනුපාතිකය සහ θ_t යනු මෙම වසරෙහි මූර්ත ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධන අනුපාතිකය වේ.

8.2 මගින් පිළිබිඹු කෙරෙන ලෙසට, අඩු ආර්ථික වර්ධනය, ඉහළ මූර්ත පොලී අනුපාතික,⁴ රුපියල සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය වීම සහ අඛණ්ඩව පවත්නා ප්‍රාථමික හිඟය යනාදිය ආර්ථිකය ලිහිල්කරණයේ සිට 2000 මුල දක්වා ණය අනුපාතයේ ඉහළයෑම සඳහා හේතු වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, ණය අනුපාතයේ ඉහළ නැගී උපතනය 2001 - 2008 කාලය තුළ ආපසු හැරුණු අතර, සාපේක්ෂව ද.දේ.නි.යෙහි ඉහළ වර්ධනය, සෘණ හෝ අඩු මූර්ත පොලී අනුපාතික, සාපේක්ෂව ස්ථායී විනිමය අනුපාතික සහ ප්‍රාථමික හිඟය අඩුවීම යනාදිය මගින් ණය අනුපාතයේ මෙම අඩුවීම පැහැදිලි කළ හැකිය. මේ අතර, 2009 වසරේ සිට ණය අනුපාතයේ පැවැති වැඩිවීම, ද.දේ.නි.යෙහි අඩු වර්ධනය, ඉහළ මූර්ත පොලී අනුපාතික සහ පශ්චාත් ගැටුම් සමයේ දී සිදු වූ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සිදුකළ පොලී නොවන වියදම් ඉහළ යෑම නිසා සිදු වූ ප්‍රාථමික හිඟයේ වැඩිවීම යනාදිය මගින් පිළිබිඹු කෙරෙයි. තවද, 2014 සහ 2015 වසර හැර 2010 වසරේ සිට ප්‍රාථමික ශේෂය වැඩි දියුණු වූ අතර, 2017 වසර වන විට ණය අනුපාතය සියයට 80 කට වඩා අඩුවීමට එය යම් ආකාරයකින් දායක වී ඇත.

කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.6 ක ප්‍රාථමික ශේෂයේ අතිරික්තයක් වාර්තා කළ ද 2018 වසර අවසානය වන විට ණය අනුපාතය සියයට 82.9 දක්වා වැඩි විය. ණය අනුපාතිකයේ මෙම වැඩි වීම, රුපියල ශීඝ්‍ර ලෙස අවප්‍රමාණය වීම, සාපේක්ෂව අඩු ආර්ථික වර්ධනය සහ ඉහළ මූර්ත පොලී අනුපාතික මගින් පිළිබිඹු කෙරෙයි.

රූප සටහන වි.ස. 8.2

රජයේ ණය සහ ණය සඳහා බලපාන නිර්ණායක

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් අමාත්‍යාංශය

4 දින 91 භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතිකය, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය සමඟ ගැලපීම මගින් ලබාගන්නා අනුපාතිකය මෙම විශ්ලේෂණයේදී මූර්ත පොලී අනුපාතිකය ලෙස යොදාගෙන ඇත.

මධ්‍ය කාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ ණය ස්ථායීකරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂය

ණය ස්ථායීකරණ අභ්‍යාසවල ප්‍රධානතම කාර්යයක් වනුයේ ප්‍රාථමික අතිරික්තයේ පවත්වාගෙන යෑම නිවැරදි මට්ටම තීරණය කිරීම වන අතර මෙමගින්, කාලයත් සමග රජයේ ණය ප්‍රමාණයේ අඩුවීමක් අපේක්ෂා කරයි. රාජ්‍ය ණය සහ ඊට බලපාන සාධක ඇතුළත් සමීකරණය (2) මත පදනම්ව සකස් කළ ආතති පරීක්ෂා භාවිතයෙන් යුත් ක්‍රමවේදයක් ණය ස්ථායීකරණය තීරණය කරන ප්‍රාථමික ශේෂය තක්සේරු කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව, ස්ථායීකරණ ණය මට්ටමක් සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂය, ණය සඳහා බලපාන අනෙකුත් සාධකවලට අදාළ උපකල්පන මත පදනම්ව නිර්ණය කළ හැකිය. ඒ නිසා, රජයේ මැදිකාලීන අපේක්ෂිත ගමන් මග සමග රජයේ ණය අනුපාතය විශ්වසනීය ලෙස අඩුකර ගැනීම සහතික කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික අතිරික්තය, ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධනය, පොලී අනුපාතික සහ රුපියල අවප්‍රමාණය යන සාධකවල අනුපාත වෙනස් කරමින් කල්පිත (Scenario) තුනක් යටතේ ගණනය කර ඇත. අදාළ පුරෝකථන 2019-2023 කාලය සඳහා සිදු කරන ලද අතර, වර්තමාන වෙළඳපොළ තත්ත්ව මත පදනම්ව අනෙකුත් විචල්‍යයන්ට අදාළ උපකල්පන සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 8.1 තුළ දක්වා ඇත.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 8.1

පදනම් කල්පිත යටතේ මධ්‍යකාලීනව ණය ස්ථායීකරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂය

විචල්‍යයන්	පදනම් කල්පිතය (සියයට)				
	2019	2020	2021	2022	2023
ප්‍රාථමික ශේෂය (b_t)	1.9	2.4	2.0	2.0	1.9
දේශීය පොලී අනුපාතිකය (i_t^h) (අ)	11.4	11.5	11.6	11.7	11.8
විදේශීය පොලී අනුපාතිකය (i_t^f) (ආ)	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0
ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධනය (g_t) (ඇ)	4.0	4.5	5.0	5.0	5.0
උද්ධමන අනුපාතිකය (π_t) (ඈ)	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0
විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය (F_t)	0.5	3.0	3.5	3.5	3.5
විදේශීය ණයවල ප්‍රමාණය (A_t)	50.0	48.0	45.0	43.0	42.0
ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (d_t)	83.0	81.0	75.0	72.0	70.0

(අ) දේශීය පොලී ගෙවීම් දේශීය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, දේශීය පොලී අනුපාතිකය නිර්වචනය කර ඇත.

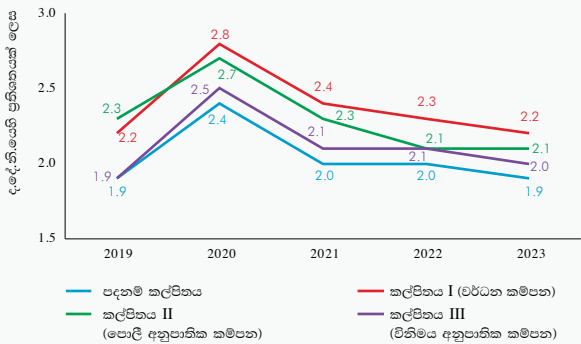
(ආ) සෑම වසරක් සඳහාම විදේශීය පොලී අනුපාතිකය ස්ථාවර ලෙස සලකා ඇත (වර්තමාන අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතයත් සහ ස්ථාවර ආන්තිකයක් උපකල්පනය කරමින්). කෙසේ වෙතත්, විදේශීය පොලී අනුපාතිකයේ සුළු වෙනස්වීම් හරහා සිදුවිය හැකි ප්‍රතිඵලය ඉහළය.

(ඇ) මහ බැංකුවේ පුරෝකථන මත පදනම් වේ

පුරෝකථනවලට අදාළ ප්‍රතිඵලවලින් පෙන්වුම් කෙරෙන පරිදි, පදනම් කල්පිතය යටතේ 2023 වන විට ණය අනුපාතික සියයට 70 කට වඩා පහළ මට්ටමකට ගෙන ඒම සඳහා ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාථමික අතිරික්තය 2019-2023 කාලය තුළ රජය විසින් සියයට 1.9-2.4 ක පරාසයක පවත්වා ගත යුතුය. මෙහිදී පදනම් කල්පිත යටතේ පුරෝකථන සිදු කිරීම සඳහා සුළු ප්‍රමාණයකින් රුපියල අවප්‍රමාණය වීම උපකල්පනය කරන ලදී. මීට අමතරව, වර්ධන අනුපාතිකය (කල්පිත I), පොලී අනුපාතිකය (කල්පිත II) සහ විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීම (කල්පිත III) මත සියයට 10 ක කම්පනයක් සිදු කරමින් වෙන වෙනම කල්පිත තුනක් යටතේ අදාළ පුරෝකථන සලකා බලන ලදී (රූප සටහන වි.ස. 8.3). කල්පිත I යටතේ, මධ්‍යකාලීනව ණය අනුපාතය සියයට 70 දක්වා අඩු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික අතිරික්තය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.2-2.8 ක පරාසයක් දක්වා වූ ඉහළ අගයක් ගනී. පොලී අනුපාතිකය සඳහා කම්පනයක් සිදුකරන ලද කල්පිත II යටතේ, අවශ්‍ය ප්‍රාථමික අතිරික්තය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.1-2.7 ක පරාසයක් දක්වා ඉහළ යයි. කල්පිත III යටතේ විනිමය අනුපාතිකයට කම්පනයක් සිදුකළ පසු අවශ්‍ය ප්‍රාථමික අතිරික්තය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.9-2.5 ක පරාසයක් දක්වා ඉහළ යයි. ඒ අනුව, ආර්ථික වර්ධනය වෙනස් කිරීම නිසා (සියයට 10 ක කම්පනයක් සිදුකිරීම තුළින්) අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂය මත සිදු කෙරෙන බලපෑම පොලී අනුපාතිකය සහ විනිමය අනුපාතිකය වෙනස් කිරීම නිසා අවශ්‍ය කෙරෙන ප්‍රාථමික ශේෂයට සිදු කරන බලපෑමට වඩා ඉහළ අතර, මේ තත්ත්වය අදාළ පුරෝකථනයන්ගේ ප්‍රතිඵල මගින් පිළිබිඹු කෙරෙයි. මේ නිසා, ණය ස්ථායීකරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂයේ මට්ටම තීරණය කිරීමේ දී පොලී අනුපාතිකය සහ ආර්ථික වර්ධන අන්තරයෙහි ඇති වැදගත්කම අවධාරණය කෙරෙයි. මෙම තත්ත්වය තුළ, කාලයත් සමග පොලී අනුපාතිකය සහ ආර්ථික වර්ධනය අතර වෙනස වැඩිනම් රජය ඉහළ ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් පවත්වා ගත යුතුය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අරමුදල) විසින් රටවල් සඳහා පිළියෙළ කරනු ලබන 2018 ජූනි (Article IV) වාර්තාවට අනුව පුරෝකථනය කරන ලද මැදිකාලීනව ළඟා කරගත යුතු ප්‍රාථමික අතිරික්තය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.0-2.1 අතර පරාසයක් ගනී. රජයේ මැදිකාලීන (2018-2013) රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුවට අනුව, 2020 - 2023 කාලය තුළ සියයට 1.5 - 2.8 ක පරාසයකින් යුත් ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් පවත්වාගෙන යෑමට රජය ඉලක්ක කරයි. මේ නිසා, ආතති පරීක්ෂා මගින් ලද පුරෝකථන ජා.මු.අරමුදලේ පුරෝකථන සහ රජයේ පුරෝකථන සමග බොහෝදුරට සංසන්දනාත්මක වේ.

රූප සටහන වි.ස. 8.3
විවිධ කල්පිත යටතේ මැදිකාලීනව ණය ස්ථායීකරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික ශේෂය

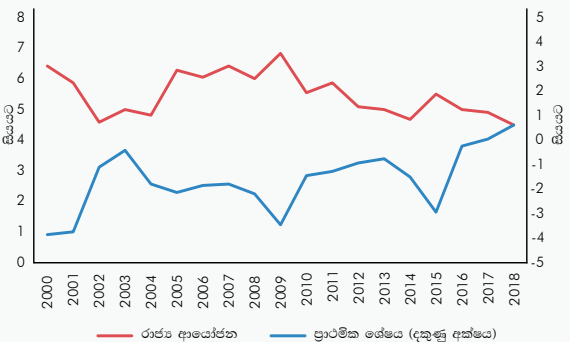
ඉදිරි දැක්ම

පොලී අනුපාතිකය සහ ආර්ථික වර්ධනය අතර වෙනස ධනාත්මක නම් රාජ්‍ය ණය අනුපාතය ස්ථායීකරණය කිරීමට සහ පසුව රාජ්‍ය ණය අඩු කෙරෙන මාවතකට ගෙන ඒම සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉහළ ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් මධ්‍යකාලීනව ජනනය කර ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. එවැනි ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ළඟා කර ගැනීම දැනට සිදුවෙමින් පවත්නා ආදායම් පාදක රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා රාමුව අනුව ප්‍රධාන වශයෙන්ම ශක්තිමත් ලෙස ආදායමේ ඉහළයෑමක් මගින් ජනනය විය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, මෑත වර්ෂවල දක්නට ලැබුණු පරිදි, රජයේ ආදායම් රැස්කිරීම ඇස්තමේන්තු ගත ආදායමට වඩා අඩු වන්නේ නම්, ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ප්‍රාථමික ශේෂයේ ගමන්මග අභියෝගාත්මක බව පෙනී යයි. වියදම් අංශය සැලකූ කල, රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් හා වේතන මත වියදම් ඉහළ යෑම, සහනාධාර හා සමාජයීය සුභසාධන වැඩසටහන් සහ ස්වාභාවික උවදුරු හා සම්බන්ධිත පිරිවැය හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වියදම් ඉහළ යෑම හේතුකොටගෙන පොලී නොවන පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම බොහෝදුරට අභියෝගාත්මකය.

එසේම, පහළ යන ආදායම සහ අනමය පොලී නොවන පුනරාවර්තන වියදම් මධ්‍යයේ රාජ්‍ය ආයෝජනවල සැලකිය යුතු අඩු කිරීමක් තුළින් ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ළඟාකර ගෙන ඇති බව මෑත කාලීන අත්දැකීම් තුළින් නිරීක්ෂණය වේ. රූප සටහන වි.ස. 8.4 මගින් පෙන්නුම් කරනු ලබන ආකාරයට රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෑත වසරවල දී පහළ යමින් පවතින අතර, එය 2015 වසරේ වූ සියයට 5.5 සිට 2018 වසරේ දී සියයට 4.3 දක්වා අඩු වී ඇත. මේ සමග ප්‍රාථමික අතිරික්තය 2015 වසරේ වූ සියයට 2.9 හිගයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ දී සියයට 0.6 දක්වා වැඩිදියුණු වෙමින් පවතී. ප්‍රාථමික අතිරික්තය ශක්තිමත් ආදායම් ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් සිදුකිරීම වෙනුවට ප්‍රධාන වශයෙන් රාජ්‍ය ආයෝජන අඩු කිරීම මගින් ජනනය කරනු ලබන්නේ නම්, එවැනි ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ආර්ථිකයේ අනාගත වර්ධන අපේක්ෂාවන් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපාන අතර, මධ්‍යකාලීනව එවැනි ඉලක්කයක් ළඟාකර ගැනීම තිරසාර නොවනු ඇත. පහළ මට්ටමක පවත්නා රාජ්‍ය ආයෝජන ආර්ථික වර්ධනයට බාධා කරන අතර, පොලී අනුපාතිකය සහ වර්ධන අනුපාතිකයේ වෙනස

හා අනෙකුත් සාධක මගින් ණය ප්‍රමාණය තීරණය කෙරෙනු ලැබේ. මේ නිසා, ඉහළ රාජ්‍ය ආයෝජනයක් සඳහා සැලසුම් කරන අතර, විශාල ප්‍රමාණයක ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ළඟාකර ගැනීමට ඉලක්ක කිරීම මැදිකාලීනව ශ්‍රී ලංකාව සඳහා අභියෝගාත්මක වනු ඇත. මේ නිසා, බොහෝදුරට තාත්වික ආදායම් රැස්කර ගැනීමේ මට්ටමක් සහ විවක්ෂණ මට්ටමක වියදම් කළමනාකරණයක් හරහා රාජ්‍ය ණය මට්ටම ක්‍රමිකව අඩු කර ගැනීම ඉලක්ක කරගත්, නිවැරදි මට්ටමක ප්‍රාථමික ශේෂයක් ළඟා කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සලකා බැලිය යුතුය.

රූප සටහන වි.ස. 8.4
ප්‍රාථමික ශේෂය සහ රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් අමාත්‍යාංශය

එසේ හෙයින්, රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙහෙයුම්වල වැඩි දියුණු වීම්, ආදායම් පාදක රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය තුළින් ළඟාකර ගැනීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන්, පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය සඳහා පියවර ගනු ලබන අතර, බදු පදනම ප්‍රසාරණය කිරීම සහ බදු පරිපාලනයෙහි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ මාර්ගයෙන් රජයේ ආදායම තවදුරටත් වැඩි කර ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. ආදායම් පාදක රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය පවත්වා ගැනීම සඳහා රජයේ අඛණ්ඩ කැපවීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය ප්‍රසාරණය කිරීමට සහ මැදිකාලීනව ආර්ථික වර්ධනය ඇති කරන සාධක මත වැඩිපුර වියදම් කිරීමට අවකාශය සැලසෙනු ඇත. තවද, යටිතල පහසුකම් සඳහා වියදම් වැඩි කිරීම, ප්‍රධාන සමාජයීය වියදම් කාණ්ඩ සඳහා ඵලදායී ලෙස රාජ්‍ය වියදම් යෙදවීම සහ එමගින් ආර්ථික වර්ධනයට බලපෑම් කිරීම ද මෙමගින් සිදුවනු ඇත. ආර්ථික වර්ධනයේ අපේක්ෂිත ක්‍රමික වැඩිවීමට අමතරව, පොලී අනුපාතික සහ විනිමය අනුපාතික සාපේක්ෂ ස්ථායී මට්ටම්වල පවත්වාගෙන යෑම ප්‍රමාණවත් ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් සහතික කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එමගින් මැදිකාලීනව තිරසාර ණය මට්ටමක් ළඟාකර ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

මූලාශ්‍ර:
 Ley, E. (2010), "Fiscal (and External) Sustainability", The World Bank Government Finance Statistics Manual, (2014), International Monetary Fund
 Panchanan., (2016), "Debt Dynamics, Fiscal Deficit, and Stability in Government Borrowing in India: A Dynamic Panel Analysis", ADBI Working Paper Series, ADB Institute
 IMF Country Report No. 18/175, (2018), Article IV, International Monetary Fund

නිරසාරභාවය ප්‍රමුඛ ලෙස සැලකීමේ අවශ්‍යතාව මෙමගින් අවධාරණය කෙරෙයි. රජයේ සමස්ත ආදායමට වඩා ඉහළ පුනරාවර්තන වියදම් සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගොඩනැගෙන අයවැය හිඟය නිසා රජයේ මූල්‍යන අවශ්‍යතාව ප්‍රසාරණය කෙරෙන අතර, රජයේ ණය කළමනාකරණ ප්‍රයත්න මත අහිතකර ලෙස බලපානු ලබයි. තවද, විදේශීය ණය ගැනීම ඉහළ යෑම නිසා ගෝලීය මූල්‍ය වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් දැඩිවීම වැනි තත්ත්වයන් හමුවේ රටෙහි විදේශීය අංශයේ ඇති විය හැකි අවදානම් ඉහළ යයි. මේ අතර, දැඩි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ ණය ලබාගැනීම සඳහා දේශීය මූල්‍ය මත වැඩි වශයෙන් රඳාපැවතීම හේතුවෙන් දේශීය පොලී අනුපාතික ඉහළයාමේ පීඩනයක් ඇති කරනු ලබන අතර එමගින් අනෙකුත් සමාන රටවලට සාපේක්ෂව දැනටමත් ඉහළ මට්ටමක පවතින රාජ්‍ය ණය මට්ටම තවදුරටත් ඉහළ යෑමට හේතු විය හැක. මෙම තත්ත්වය තුළ, වගකීමට බැඳෙන රාජ්‍ය මූල්‍ය නීතිවලට අනුගතවෙමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය පවත්වාගෙන යෑම, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලියෙහි ඉලක්කගත ප්‍රතිඵල ළඟාකර ගැනීම සඳහා ඉතා වැදගත් වේ.

මධ්‍ය කාලීනව ආදායම් ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීම සඳහා ආදායම් රැස්කර ගැනීම වැඩි කර ගැනීම උදෙසා වන ප්‍රයත්න දැරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. බදු අනුකූලතාව වැඩිදියුණු කිරීම, බදු පැහැර හැරීම හා මඟහැරීම සිදුකෙරෙන අනිසි මාර්ග ඉවත් කිරීම, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ අවදානම් පාදක එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා සිදුවන විගණන ශක්තිමත් කිරීම සහ බදු නිදහස් කිරීම් තාර්කිකරණය කිරීම යනාදිය බදු පදනම ප්‍රසාරණය කිරීමට ඉවහල් වන ප්‍රධාන අවශ්‍යතා වන අතර, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ආදායම් රැස්කිරීම වැඩි වනු ඇත. එලදායි නොවන රාජ්‍ය වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ ඒවා වාණිජමය වශයෙන් සක්‍රීය ආයතන ලෙස පවත්වාගෙන යෑමට හැකි වන පරිදි වෙළඳපොළ මත පදනම් මිල සූත්‍ර හඳුන්වාදීම සහ පැවැරුම් හා සහනාධාර කාර්යක්ෂමව ඉලක්කගත කිරීම යනාදිය රාජ්‍ය වියදම්වල තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අතර, එය සමාජයීය වියදම් සහ රාජ්‍ය ආයෝජන ඉහළනැංවීම සඳහා වැඩි ඉඩක් ළඟා කර දෙනු ඇත. ජනගහනය වයස්ගත වීම ප්‍රධාන ගැටලුවක් වන බැවින් රාජ්‍ය අයවැය මත පදනම් නොවන විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමයක් සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. අයවැය ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීම, රාජ්‍ය මූල්‍ය අවදානම් හඳුනාගැනීම, රාජ්‍ය මූල්‍ය

මෙහෙයුම්වල විනිවිද බව සහ වගවීම වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ නව කෙටුම්පතක් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කෙරෙනු ඇත. රාජ්‍ය ණය මට්ටම නිරසාර ගමන්ගත ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික අතිරික්තය මධ්‍යකාලීනව ප්‍රමාණවත් ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගත යුතුය. ආර්ථිකය ප්‍රතිමූල්‍ය අවදානම්වලින් වළක්වා ගැනීම සඳහා ඉතා සැලකිල්ලෙන් සකස් කළ මැදිකාලීන ණය කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායක් අවශ්‍ය වනු ඇත. තවද, ස්ථිර මහජන සහයෝගයක් රහිතව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව පවත්වාගෙන යෑම දේශපාලනික වශයෙන් අභියෝගාත්මක වන හෙයින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ගමන් මගෙහි අපේක්ෂිත ඉලක්කයන් ළඟාකර ගැනීම සඳහා දේශපාලනික වශයෙන් එකඟතා ඇති කර ගැනීම මෙන්ම මහජනයා දැනුවත් කිරීම වැඩි කිරීම ප්‍රමුඛ කාර්යයන් වේ.

6.3 රජයේ අයවැය කටයුතු

ආදායම් සහ ප්‍රදාන

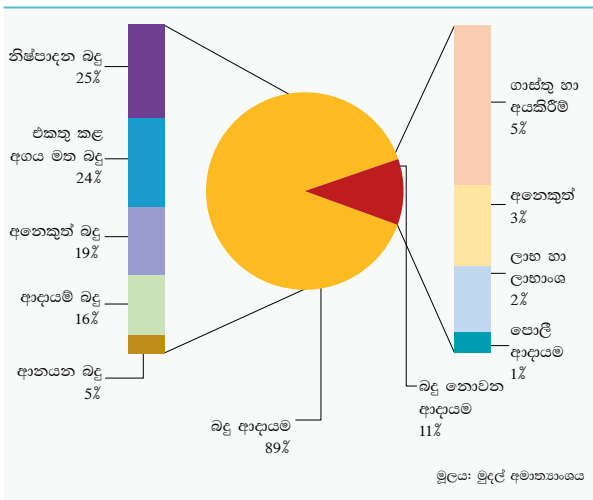
ආදායම

2018 වසර තුළ දී, බදු නොවන ආදායමෙහි වැඩිවීමක් සිදු වුවද, බදු ආදායම අඩුවීම හේතුවෙන් රජයේ මුළු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඩු විය. ඒ අනුව, රජයේ මුළු ආදායම 2017 වසරේදී පැවැති සියයට 13.6 සිට සියයට 13.3 දක්වා අඩු විය. බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 12.4 සිට 2018 වසරේදී සියයට 11.9 දක්වා පහළ ගිය අතර, ආනයන බදු, එකතු කළ අගය මත බදු, බනිජ තෙල් මත වන නිෂ්පාදන බදු හා මත්පැන් මත වන සුරාබදු, රඳවා ගැනීමේ බදු සහ සෙස් බදු මගින් ලද බදු ආදායම අඩු වීම සහ විශේෂයෙන්ම මුදල් පනතට අදාළ සංශෝධන ඇතුළු 2018 වසරේ අයවැය මගින් ඉදිරිපත් කළ සමහර ආදායම් ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සිදු වූ ප්‍රමාදය, බදු ආදායම අඩුවීම සඳහා හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, මහ බැංකු ලාභ පැවරුම් සහ ගාස්තු හා අයකිරීම්වලින් ලද ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බදු නොවන ආදායම පෙර වසරේ වාර්තා වූ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.2 සිට 2018 වසරේදී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.4 දක්වා ඉහළ ගියේය.

රජයේ ආදායම නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,831.5 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 1,920.0 දක්වා සියයට 4.8 කින් ඉහළ ගියේය.

6.3 රභස සටහන
රාජ්‍ය ආදායම් සංයුතිය -2018

බදු ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,670.2 සිට රුපියල් බිලියන 1,712.3 දක්වා සියයට 2.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු, උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද, ආර්ථික සේවා ගාස්තු සහ වරාය හා ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධන බද්ද මගින් ලද ආදායමෙහි වර්ධනය මේ සඳහා හේතු විය. එකතු කළ අගය මත බද්ද, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද, මෝටර් වාහන හා දුම්වැටි මත වන නිෂ්පාදන බද්ද සහ මත්පැන් මත වන සුරා බද්ද මගින් ලද ආදායම නාමික වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ආනයන බද්ද, බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන මත වූ නිෂ්පාදන බද්ද, රඳවා ගැනීමේ බද්ද සහ සෙස් බද්ද මගින් ලද ආදායම වසර තුළ දී නාමික වශයෙන් පහළ ගියේය. වක්‍ර බදු ආදායම 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩවම රජයේ ආදායම සඳහා ප්‍රධාන දායකත්වයක් දැක්වූ මූලාශ්‍රය වූ අතර, එය මුළු බදු ආදායමෙන් සියයට 81.9 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 වන දා සිට නව දේශීය ආදායම් පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලපෑම ප්‍රධාන වශයෙන් නිරූපණය කෙරෙමින් ඍජු ආදායම මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 16.4 සිට මෙම වසරේදී සියයට 18.1 දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, බදු නොවන ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 161.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 207.7 දක්වා වැඩි වීම හේතුවෙන් බදු ආදායම මුළු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 91.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 89.2 දක්වා පහළ ගියේය.

ආදායම් බදු මගින් ලද ආදායම වසර තුළ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද ඉහළ ගිය අතර, සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු, උපයන විට ගෙවීමේ බදු සහ ආර්ථික සේවා ගාස්තු මගින් ලද මුළු ආදායම ඉහළ යෑම මේ සඳහා හේතු විය. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ආදායම් බදු ආදායම 2017 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 2.0 සිට 2018 වසරේදී සියයට 2.1 දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, ආදායම් බදු ආදායම නාමික වශයෙන් පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 274.6 සිට මෙම වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 310.4 දක්වා සියයට 13.1 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත 2018 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ආදායම් බදු ගෙවීම සහ බදු වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම අධීක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශක්තිමත් කිරීම හේතුවෙන් සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු 2017 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 143.6 සිට 2018 වසරේ රුපියල් බිලියන 169.6 දක්වා සියයට 18.1 කින් ඉහළ ගියේය. ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය ආරම්භ කිරීමත් සමග ප්‍රධාන වශයෙන් උපයන විට ගෙවීමේ බදු වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම හා බදු ගෙවීම සම්බන්ධ අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියෙහි සිදු වූ වැඩිදියුණුවීම් හේතුවෙන් උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදායම 2017 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 32.9 සිට මෙම වසරේදී රුපියල් බිලියන 41.4 දක්වා සියයට 25.7 කින් වර්ධනය විය. තවද, ආර්ථික සේවා ගාස්තු මගින් ලද ආදායම 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 53.0 දක්වා සියයට 18.5 කින් ඉහළ ගිය අතර ගෙවිය යුතු නිෂ්පාදන බද්ද මත පදනම්ව 2018 සැප්තැම්බර් මස සිට මෝටර් වාහන ආනයන මත ආර්ථික සේවා ගාස්තු පැනවීම සහ ඉන්ධන තොග සැපයුමේ පිරිවැටුමෙන් දහයෙන් එකක කොටසක් මත ආර්ථික සේවා ගාස්තු පැනවීම, ආර්ථික සේවා ගාස්තු ආදායම් ඉහළ යෑමට හේතු විය. තවද, ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්දෙන් ලද ආදායම 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 104.0 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 වැනිදා සිට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වූ පොලී ආදායම සඳහා වූ රඳවා ගැනීමේ බද්ද ඉවත් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රඳවා ගැනීමේ බදු ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 53.3 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 46.4 දක්වා සියයට 13.0 කින් පහළ ගියේය.

6.2 සංඛ්‍යා සටහන
ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව රාජ්‍ය ආදායම

ශීර්ෂය	2017	2018		2019
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	නාවකාලික ඇස්තමේන්තු (අ)
රුපියල් මිලියන				
බදු ආදායම	1,670,178	2,034,000	1,712,318	2,077,000
ආදායම් බදු	274,562	370,000	310,449	385,000
එකතුවල අගය මත බදු	443,760	550,000	461,740	529,000
නිෂ්පාදන බදු	469,500	535,040	484,287	593,000
ආනයන මත බදු	136,501	175,000	96,991	140,000
අනෙකුත් බදු	345,855	403,960	358,851	430,000
බදු නොවන ආදායම	161,353	183,200	207,656	267,000
මුළු ආදායම	1,831,531	2,217,200	1,919,973	2,344,000
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ආ)				
බදු ආදායම	12.4	14.3	11.9	13.3
ආදායම් බදු	2.0	2.6	2.1	2.5
එකතුවල අගය මත බදු	3.3	3.9	3.2	3.4
නිෂ්පාදන බදු	3.5	3.8	3.4	3.8
ආනයන මත බදු	1.0	1.2	0.7	0.9
අනෙකුත් බදු	2.6	2.8	2.5	2.8
බදු නොවන ආදායම	1.2	1.3	1.4	1.7
මුළු ආදායම	13.6	15.6	13.3	15.0

(අ) 2019 ඇවැලය කතාව මත පදනම් වේ (පළාත් සභාවලට පැවරූ ආදායම් ඇතුළත් නොවේ).
(ආ) 2017 වර්ෂය සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු භාවිතා කර ඇත.

2018 වසරේදී එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සුළු වශයෙන් පහළ ගිය ද, වසර තුළ දී එය නාමික වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම සියයට 3.2 දක්වා අඩු වූ අතර, ගල් අඟුරු, කිරිපිටි, සිමෙන්ති සහ ලිහිසි තෙල් වැනි ආනයන ඉහළ යෑම සහ භාණ්ඩ ගණනාවක එකතු කළ අගයමත බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම හේතුවෙන්, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 461.7 දක්වා සියයට 4.1 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමග ගෙවීම් හා ලැබීම් අධීක්ෂණය කිරීම තුළින්, බදු ආදායමේ නාමික වර්ධනයට දායක වූ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ බදු පරිපාලන ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කෙරෙන බදු විගණන ඉහළ ගියේය. දේශීය ආර්ථික කටයුතු මත වූ එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම 2017 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 275.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 282.6 දක්වා සියයට 2.6 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අතර, ආනයන මත වූ එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ද රුපියල් බිලියන 179.2 දක්වා වසර තුළ දී සියයට 6.4 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 26.6 සිට වසර තුළ දී

සියයට 27.0 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. කෙසේ වුවද, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම මුළු ආදායම වෙත දක්වන දායකත්වය 2017 වසරේ පැවති සියයට 24.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 24.0 දක්වා අඩු විය.

2018 වසරේදී නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම නාමික වශයෙන් ඉහළ ගිය ද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය පහළ ගියේය. ඒ අනුව, නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 3.5 සිට මෙම වසරේදී සියයට 3.4 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුවද, ධනික තෙල් නිෂ්පාදන මත වූ නිෂ්පාදන බදු ආදායම අඩුවීම මධ්‍යයේ වුවද, මෝටර් වාහන සහ දුම්වැටි මත නිෂ්පාදන බදු ආදායම ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොට ගෙන, නාමික වශයෙන්, නිෂ්පාදන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 469.5 සිට රුපියල් බිලියන 484.3 දක්වා සියයට 3.1 කින් ඉහළ ගියේය. රජය සහ මහ බැංකුව විසින් වාහන ආනයන අඩු කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් වසරේ අග භාගයේ දී මෝටර් වාහන ආනයන අඩු වුවද, 2018 වසරේ මුල් කාලයේ දී, මෝටර් වාහන ආනයන ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2017 වසරට සාපේක්ෂව මෝටර් වාහන ආනයන මත වූ නිෂ්පාදන බදු ආදායම මෙම වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, මෝටර් වාහන මත වූ වාර්ෂික නිෂ්පාදන බදු ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 189.7 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 204.1 දක්වා වැඩි විය. තවද, 2018 වසරේ මැද භාගයේ දී දුම්වැටි මත නිෂ්පාදන බදු අනුපාතික වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොට ගෙන, දුම්වැටි සහ දුම්කොළ මත වූ නිෂ්පාදන බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 92.2 දක්වා සියයට 7.3 කින් ඉහළ ගියේය. සැර අඩු මද්‍යසාර නිෂ්පාදනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේදී මත්පැන් මත වූ සුරා බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 113.9 දක්වා සියයට 0.2 කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, වසර තුළ දී ඩීසල් ආනයන අඩු වීම සහ 2018 වසර අග භාගයේ දී ඔටෝ ඩීසල් ආනයන මත වූ නිෂ්පාදන බද්ද අඩු කිරීම හේතුවෙන් ධනික තෙල් නිෂ්පාදන මත වූ නිෂ්පාදන බද්ද රුපියල් බිලියන 66.3 දක්වා සියයට 10.4 කින් අඩු විය. නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම 2018 වසරේදී මුළු බදු ආදායමෙහි තනි විශාලතම බදු වර්ගය වන අතර එය මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ වාර්තා වූ සියයට 28.1 සිට 2018 වසරේදී සියයට 28.3 දක්වා වැඩි විය.

2018 වසර තුළ දී ආනයන බදු ආදායම නාමික වශයෙන් 2017 වසරට සාපේක්ෂව පහළ වැටුණු අතර, විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම වැඩි විය. පෙට්‍රල්, ඩීසල් සහ කිරි පිටි සඳහා ගෙවිය යුතු බදු අනුපාතික අඩු

කිරීම සහ ඩීසල් ආනයන අඩුවීම පිළිබිඹු කෙරෙමින් වසර තුළ දී ආනයන බදු ආදායම පහළ ගියේය. ඒ අනුව, ආනයන බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 1.0 සිට 2018 වසරේදී සියයට 0.7 දක්වා අඩු වූ අතර, එය නාමික වශයෙන් 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 97.0 දක්වා සියයට 28.9 කින් අඩු විය. ආනයන බදු ආදායම, මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 8.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 5.7 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, ඇතැම් පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා අදාළ වන විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු අනුපාතික ඉහළ යෑමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 71.4 සිට රුපියල් බිලියන 75.8 දක්වා සියයට 6.2 කින් වැඩි විය. විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බදු ආදායම මුළු බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.3 සිට සියයට 4.4 දක්වා වැඩි විය.

අනෙකුත් බදුවලින් ලද ආදායම වසර තුළ දී මිශ්‍ර කාර්යසාධනයක් පෙන්වීය. ඒ අනුව, වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බද්දට යටත් සමහර අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන ඉහළ යෑමට ප්‍රතිචාර වශයෙන් වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ සංවර්ධන බදු ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 102.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 114.0 දක්වා සියයට 11.3 කින් ඉහළ යෑමක් වාර්තා කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, භාණ්ඩ ආනයනය කිරීමේ දී අදාළ වන තීරු බදු නොවන බදු වර්ග ක්‍රමයෙන් ඉවත් කිරීමේ අරමුණින් 2018 අයවැය මගින් ආනයනික භාණ්ඩ 253 ක් මත වූ සෙස් බද්ද ඉවත් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සෙස් බදු ආදායම 2017 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 59.6 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 53.4 දක්වා සියයට 10.4 කින් අඩු විය. දේශීය ආර්ථික කටයුතු සහ ආනයන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 71.4 දක්වා සියයට 3.4 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, වසර තුළ දී ආනයන මත වන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 20.2 දක්වා සියයට 4.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, දේශීය ආර්ථික කටයුතු මත වන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 51.2 දක්වා සියයට 3.0 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවැති සියයට 0.5 මට්ටමේ ම නොවෙනස්ව පැවතුණි. අන්තර්ජාල සේවා මත පැනවූ බදු ඉවත් කිරීම සහ ඇමතුම් කාලසීමාව අඩුවීම හේතුවෙන් විදුලි සංදේශ බදු ආදායම 2017 වසරේ

පැවති රුපියල් බිලියන 33.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 28.3 දක්වා සියයට 15.2 කින් අඩු විය.

2018 වසරේ දී බදු නොවන ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙන්ම නාමික වශයෙන් ද වැඩි විය. ඒ අනුව, බදු නොවන ආදායම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවැති සියයට 1.2 සිට 2018 වසරේ දී සියයට 1.4 දක්වා වැඩි වූ අතර, නාමික වශයෙන්, බදු නොවන ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 161.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 207.7 දක්වා වැඩි විය. මහ බැංකු ලාභ පැවරුම් සහ ගාස්තු සහ අයකිරීම් ආදායම ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2018 වසරේදී මහ බැංකු ලාභ පැවරුම් මගින් ලැබූ ආදායම රුපියල් බිලියන 15.0 ක් විය. මීට අමතරව, ගාස්තු සහ අයකිරීම්වලින් ලද ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 66.6 සිට රුපියල් බිලියන 101.1 දක්වා සියයට 51.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2018 අයවැය මගින් ගාස්තු හා අයකිරීම් ඉහළ නැංවීම මේ සඳහා හේතු විය. මේ අතර, 2018 වසරේදී කුලී ආදායම සහ පොලී ආදායම රුපියල් බිලියන 13.7 දක්වා සියයට 15.9 කින් ඉහළ ගියේය. සමාජ ආරක්ෂණ දායක මුදල් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 22.9 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 25.2 දක්වා සියයට 9.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ මූලික වැටුප ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේදී රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ හා ලාභාංශ පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 54.0 සිට රුපියල් බිලියන 41.8 දක්වා සියයට 22.5 කින් පහළ ගියේය. සමස්තයක් ලෙස, මුළු ආදායමෙන් බදු නොවන ආදායම 2017 වසරේ පැවති සියයට 8.8 සිට සියයට 10.8 දක්වා ඉහළ ගියේය.

ප්‍රදාන

බහුපාර්ශ්වීය සහ ද්විපාර්ශ්වීය මූලාශ්‍ර වලින් ලද මුළු විදේශීය ප්‍රදාන 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 8.0 සිට මෙම වසරේදී රුපියල් බිලියන 12.5 දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වුවත්, 2017 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 5.5 හා සැසඳීමේ දී බහුපාර්ශ්වීය මූලාශ්‍ර වලින් ලද ප්‍රදාන 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 3.8 දක්වා සියයට 30.3 කින් කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු විය. ඒ අනුව, බහුපාර්ශ්වීය මූලාශ්‍රවලින් ලද ප්‍රදාන, මුළු ප්‍රදානවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 68.2 සිට සියයට 30.6 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ අතර, ද්විපාර්ශ්වීය මූලාශ්‍ර වලින් ලද ප්‍රදාන 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 2.6 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 8.7 දක්වා සැලකිය

යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ජපන් රජය, ඉන්දීය රජය සහ ලෝක බැංකුව වසර තුළ දී ප්‍රදාන ලබාදුන් ප්‍රධාන සංවර්ධන හවුල් කරුවන් විය.

වියදම් සහ ශුද්ධ ණය ගෙවීම්

රාජ්‍ය ආයෝජන පහළ යෑම හේතුවෙන් මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 19.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 18.6 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුනරාවර්තන වියදම 2017 වසරේ පැවති සියයට 14.4 සිට 2018 වසරේදී සියයට 14.5 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි වූ අතර ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම පෙර වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.8 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ රජයේ ණය දීම ඇතුළත් වන රාජ්‍ය ආයෝජන, 2017 වසරේ පැවති සියයට 4.9 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.3 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම, නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 2,573.1 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 2,693.2 දක්වා සියයට 4.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම ද නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 645.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 603.5 දක්වා අඩු විය.

පුනරාවර්තන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 14.4 සිට 2018 වසරේදී සියයට 14.5 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, නාමික වශයෙන් 2017 වසරේදී රුපියල් බිලියන 1,927.7 ක් ව පැවති පුනරාවර්තන වියදම 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 2,089.7 දක්වා සියයට 8.4 කින් ඉහළ ගියේය. පුනරාවර්තන වියදම නාමික වශයෙන් ඉහළ යෑමට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වූයේ පොලී ගෙවීම්වල සිදු වූ ඉහළ යෑමයි. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වැටුප් හා වේතන සහ වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාරවලට අදාළ වියදම් අඩු වුවද, පොලී ගෙවීම්වල ඉහළ යෑම, පුනරාවර්තන වියදම් සුළු වශයෙන් ඉහළ යෑමට දායක විය.

පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 5.5 සිට 2018 වසරේදී සියයට 5.9 දක්වා ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්, පොලී අනුපාතික හා ණය ගැනීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පොලී වියදම නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 735.6 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 852.2 දක්වා සියයට 15.9 කින් ඉහළ ගියේය. දේශීය ණය මත වන පොලී ගෙවීම්, 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 570.6 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 639.5 දක්වා

6.3 සංඛ්‍යා සටහන
ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව
වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

ශීර්ෂය	2017	2018		2019
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	නාවකාලික	නාවකාලික ඇස්තමේන්තු (₹)
රුපියල් මිලියන				
පුනරාවර්තන වියදම්	1,927,693	2,152,000	2,089,713	2,308,000
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	756,591	862,954	806,002	849,000
එයින් වැටුප් හා වේතන	588,518	630,000	626,045	690,000
පොලී ගෙවීම්	735,566	820,000	852,190	913,000
විදේශීය	164,942	170,000	212,708	220,000
දේශීය	570,623	650,000	639,482	693,000
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර	435,536	469,046	431,521	546,000
එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත්				
අංශයන්ට	350,420	392,632	342,546	445,000
සමෘද්ධි	39,707	43,950	39,239	50,000
විශ්‍රාම වැටුප්	181,059	197,659	194,495	215,000
පොහොර සහනාධාර	30,361	32,000	26,948	35,000
අනෙකුත්	99,293	119,023	81,864	145,000
ප්‍රාග්ධන වියදම්	638,343	746,863	612,561	741,000
මුද්‍රිත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	360,333	528,499	355,763	463,000
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	278,010	218,364	256,798	278,000
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	7,021	3,336	-9,046	-7,000
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	2,573,056	2,902,200	2,693,228	3,042,000

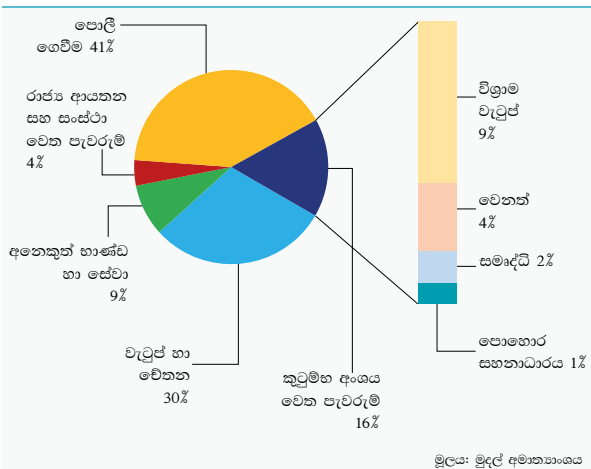
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ආ)				
පුනරාවර්තන වියදම්	14.4	15.2	14.5	14.8
භාණ්ඩ හා සේවා වියදම	5.6	6.1	5.6	5.4
එයින් වැටුප් හා වේතන	4.4	4.4	4.3	4.4
පොලී ගෙවීම්	5.5	5.8	5.9	5.9
විදේශීය	1.2	1.2	1.5	1.4
දේශීය	4.3	4.6	4.4	4.4
වර්තන පැවරුම් හා සහනාධාර	3.2	3.3	3.0	3.5
එයින් කුටුම්භ සහ අනෙකුත්				
අංශයන්ට	2.6	2.8	2.4	2.9
සමෘද්ධි	0.3	0.3	0.3	0.3
විශ්‍රාම වැටුප්	1.3	1.4	1.3	1.4
පොහොර සහනාධාර	0.2	0.2	0.2	0.2
අනෙකුත්	0.7	0.8	0.6	0.9
ප්‍රාග්ධන වියදම්	4.8	5.3	4.2	4.8
මුද්‍රිත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	2.7	3.7	2.5	3.0
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	2.1	1.5	1.8	1.8
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	0.1	...	-0.1	...
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	19.2	20.4	18.6	19.5

(අ) 2019 අයවැය කරා මත පදනම් වේ (පළාත් සභාවලට පැවරූ වියදම් ඇතුළත් නොවේ).
(ආ) 2017 වර්ෂය සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු භාවිතා කර ඇත.

සියයට 12.1 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය 2018 වසරේ මුළු පොලී ගෙවීම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 75.0 ක් විය. ප්‍රධාන වශයෙන්, 2018 වසරේදී සිදු කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ශුද්ධ නිකුත් කිරීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වන පොලී වියදම රුපියල් බිලියන 501.5 ක් වූ අතර එය සියයට 14.4 ක ඉහළ යෑමකි. 2018 වසරේ අවසාන භාගය තුළ දී පොලී අනුපාතික ඉහළ ගිය ද, වසරේ පළමු භාගය තුළ

6.4 රජය සටහන
රාජ්‍ය පුනරාවර්තන වියදමේ සංයුතිය -2018

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය

පැවති අඩු පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වන පොලී ගෙවීම්, 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 81.3 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 74.5 දක්වා සියයට 8.3 කින් අඩු විය. මෙයට අමතරව, 2018 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සහ රුපියල් ණය මත වන පොලී ගෙවීම්, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 41.0 ක් සහ රුපියල් බිලියන 2.9 ක් විය. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළවල පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම සහ මෑතකාලීනව විදේශීය ණය ගැනීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන් විදේශීය ණය මත වන පොලී වියදම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 164.9 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 212.7 දක්වා සියයට 29.0 කින් ඉහළ ගියේය. 2018 වසරේදී ද, අඛණ්ඩව පොලී ගෙවීම් විශාලතම තනි පුනරාවර්තන වියදම් අයිතමය වූ අතර එය මුළු පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 40.8 ක් සහ රජයේ ආදායමෙන් සියයට 44.4 ක් විය.

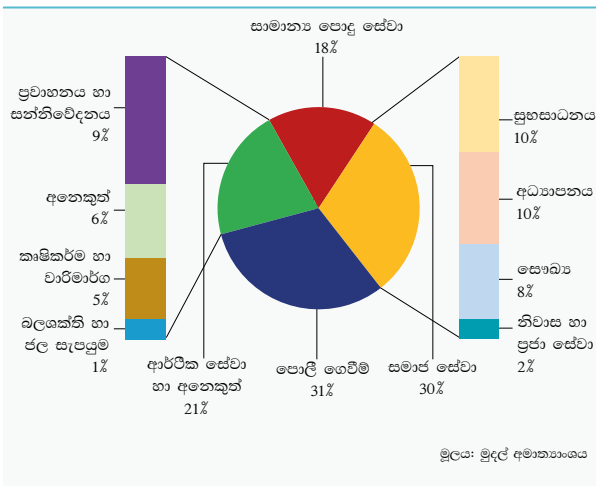
2018 වසරේදී භාණ්ඩ හා සේවා මත වන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.6 ක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති මට්ටමේ ම නොවෙනස්ව පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, භාණ්ඩ හා සේවා මත වන වියදම නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 756.6 සිට රුපියල් බිලියන 806.0 දක්වා සියයට 6.5 කින් වැඩි විය. මෙම කාණ්ඩයේ විශාලතම වියදම් අයිතමය වන වැටුප් හා වේතන, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 4.4 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.3 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුවද, වැටුප් හා වේතන වියදම නාමික වශයෙන් 2017 වසරේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 588.5 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 626.0 දක්වා සියයට 6.4 කින් ඉහළ ගියේය.

ආරක්ෂක සේවා සඳහා වන වැටුප් හා වේතන ඇතුළුව මධ්‍යම රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වේතන රුපියල් බිලියන 464.0 ක් දක්වා සියයට 5.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, පළාත් සභාවල සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වේතන සඳහා වන මධ්‍යම රජයේ දායකත්වය වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 162.1 දක්වා සියයට 8.3 කින් ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන් සඳහා නව

6.4 සංඛ්‍යා සටහන
කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය (අ)

ශීර්ෂය	2017	2018	
		අනුමත ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික
රුපියල් මිලියන			
පුනරාවර්තන වියදම්	1,927,693	2,152,000	2,089,713
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	424,975	484,732	422,432
සිවිල් පරිපාලනය	113,175	153,432	107,847
ආරක්‍ෂක කටයුතු	228,013	239,091	228,235
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	83,787	92,209	86,350
සමාජ සේවා	640,368	709,535	685,739
අධ්‍යාපනය	187,628	205,049	195,168
සෞඛ්‍යය	161,312	180,977	180,568
සුබසාධන	264,510	303,369	276,773
ප්‍රජාසේවා	26,919	20,139	33,230
ආර්ථික සේවා	126,310	132,288	127,052
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	71,460	71,997	63,451
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	1,478	1,589	1,483
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	34,657	41,729	41,805
වෙනත්	18,715	16,973	20,313
අනෙකුත්	736,040	825,445	854,490
එයින් පොලී ගෙවීම්	735,566	820,000	852,190
ප්‍රාග්ධන වියදම සහ ණය දීම	657,386	761,000	624,970
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	46,348	55,853	50,261
සිවිල් පරිපාලනය	41,362	47,445	44,275
පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව	4,986	8,408	5,986
සමාජ සේවා	135,306	207,371	133,233
අධ්‍යාපනය	69,705	105,707	71,748
සෞඛ්‍යය	35,509	52,867	37,893
නිවාස	9,553	24,006	9,493
ප්‍රජාසේවා	20,493	24,791	14,098
ආර්ථික සේවා	474,118	494,333	437,897
කෘෂිකර්මය සහ වාරිමාර්ග	66,663	77,550	58,895
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන	54,872	49,204	39,107
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	228,847	176,199	216,147
වෙනත්	123,736	191,380	123,748
අනෙකුත්	1,614	3,443	3,579
මුළු වියදම සහ ණය දීම	2,585,079	2,913,000	2,714,683
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (අ)			
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	3.5	3.8	3.3
සමාජ සේවා	5.8	6.5	5.7
ආර්ථික සේවා	4.5	4.4	3.9
අනෙකුත්	5.5	5.8	5.9
එයින් පොලී ගෙවීම්	5.5	5.8	5.9
මුළු වියදම හා ණය දීම	19.3	20.5	18.8
(අ) 2019 වසර සඳහා තාවකාලික ඇස්තමේන්තු ලැබී නොමැත.	මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය		
(ආ) 2017 වර්ෂය සඳහා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු භාවිතා කර ඇත.			

6.5 රූප සටහන
කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය -2018

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය

වැටුප් ව්‍යුහයක් 2016 ජනවාරි මස සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමග අන්තර් දීමනාව අඛණ්ඩව මූලික වැටුපට ඇතුළත් කරනු ලැබීම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වැටුප් හා වෙනත්, පුනරාවර්තන වියදම්වල දෙවන විශාලතම අයිතමය ලෙස තවදුරටත් පැවති අතර, එය පුනරාවර්තන වියදමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 30.5 සිට 2018 වසරේදී සියයට 30.0 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. 2018 වසරේදී අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා මත වන වියදම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 180.0 දක්වා සියයට 7.1 කින් වැඩි වූ අතර එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 1.3 සිට 2018 වසරේදී සියයට 1.2 දක්වා අඩු විය.

වසර තුළ දී මුළු වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර නාමික වශයෙන් මෙන්ම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ද අඩු විය. ඒ අනුව, කුටුම්භ අංශය වෙත සිදු කරන ලද වර්තන පැවරුම් අඩු වීම හේතුවෙන් මුළු වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 3.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 3.0 දක්වා අඩු විය. එසේම, කුටුම්භ අංශය සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් පහළ යෑම හේතුවෙන් වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 435.5 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 431.5 දක්වා සියයට 0.9 කින් අඩු විය. 2018 වසරේදී කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශ වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම්, මුළු වර්තන පැවරුම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 79.4 ක් වූ අතර, රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් මුළු වර්තන පැවරුම්වලින්, පිළිවෙලින්, සියයට 14.3 ක් සහ සියයට 6.3 ක් විය.

විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් ඇතුළුව කුටුම්භ වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 2.6 සිට 2018 වසරේදී සියයට 2.4 දක්වා අඩු විය. එසේම, කුටුම්භ අංශය වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 350.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 342.5 දක්වා සියයට 2.2 කින් අඩු විය. කුටුම්භ අංශය වෙත සිදු කරන වර්තන පැවරුම් අතරින් විශාලතම අයිතමය වන විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 194.5 දක්වා සියයට 7.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, වසර තුළ දී විශ්‍රාමිකයන් සංඛ්‍යාව 622,508 දක්වා 22,986 කින් වැඩි වීම සහ රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ මූලික වැටුප් ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මාසික විශ්‍රාම වැටුප් ඉහළ යෑම ඒ සඳහා හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, සමෘද්ධි වැඩසටහන සඳහා වන වියදම 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 39.2 ක් වූ අතර, එය පෙර වසර හා සැසඳීමේ දී සියයට 1.2 ක සුළු අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. මෙයට අමතරව, ආබාධිත රණවිරුවන් සඳහා වූ සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා අදාළ වියදම 2017 වසර හා සැසඳීමේ දී 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 30.4 දක්වා සියයට 9.2 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, පොහොර සහනාධාරය සඳහා වන වියදම පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 11.2 කින් රුපියල් බිලියන 26.9 දක්වා අඩු වූ අතර, නියත තත්ත්වය නිසා වී ගොවිතැනෙහි සිදු වූ අඩුවීම මේ සඳහා හේතු විය. තවද, ආපදාවල දී සහන සැලසීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා වූ පුනරාවර්තන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.1 ක් පමණ විය.

වසර තුළ දී, රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් පෙර වසරේ පැවැති මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතිණි. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආයතන සහ රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් පිළිවෙලින් සියයට 0.4 ක් සහ සියයට 0.2 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතිණි. කෙසේ වෙතත්, වසර තුළ දී නාමික වශයෙන් රාජ්‍ය ආයතන වෙත සිදු කරන ලද වර්තන පැවරුම් ඉහළ ගිය අතර, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් අඩු විය. ඒ අනුව, විශේෂයෙන්ම රජයේ විශ්වවිද්‍යාල ඇතුළු අධ්‍යාපන අංශය වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් වසර තුළ දී රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 61.6 දක්වා සියයට 13.3 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත සිදු කරන ලද වර්තන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 27.3 දක්වා සියයට 11.1 කින් පහළ ගිය අතර, රජය විසින්

රාජ්‍ය සංස්ථාවල කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමට ගනු ලැබූ පියවර හේතුකොට ගෙන ප්‍රවාහන අංශය වෙත කරන ලද වර්තන පැවරුම් පහළ යෑම මේ සඳහා හේතු විය. වසර තුළ දී, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි සහ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මෙහෙයුම් අලාභ ආවරණය කිරීම සඳහා ලබා දුන් වර්තන පැවරුම් පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 7.0 සහ රුපියල් බිලියන 5.2 දක්වා අඩු විය.

ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම මන්දගාමී ලෙස සිදුවීම නිසා ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් මෙන්ම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ද අඩු විය. ඒ අනුව, ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 4.8 සිට 2018 වසරේ දී සියයට 4.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. එසේම, ප්‍රාග්ධන වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 645.4 හා සැසඳීමේ දී රුපියල් බිලියන 603.5 දක්වා සියයට 6.5 කින් අඩු විය. මේ අතර, රජයේ ප්‍රාග්ධන වියදම සහ ණය දීම ඇතුළත් රාජ්‍ය ආයෝජන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 4.9 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.3 දක්වා අඩු විය. රාජ්‍ය ආයෝජන නාමික වශයෙන් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 657.4 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 625.0 දක්වා සියයට 4.9 කින් අඩු විය. ප්‍රාග්ධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සහ ස්ථාවර වත්කම් ඉදිකිරීම හා සංවර්ධනය කිරීම ඇතුළුව, අමාත්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු විසින් මූර්තන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සිදු කළ වියදම ද 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 355.8 දක්වා සියයට 1.2 කින් පහළ ගියේය. තවද, රාජ්‍ය ආයතන වෙත කරන ලද ප්‍රාග්ධන පැවරුම් පහළ යෑම හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 256.8 දක්වා සියයට 7.7 කින් අඩු විය. මේ අතර, රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ණය ලබා දීම 2017 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 19.0 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 12.4 දක්වා සියයට 34.8 කින් අඩු විය.

පවත්නා සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය මධ්‍යයෙහි, වසර තුළ දී ආර්ථික සහ සමාජ සේවා මත වූ ආයෝජන සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. ඒ අනුව, ආර්ථික සේවාවන්හි සිදු කරන ලද රාජ්‍ය ආයෝජන 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 474.1 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 437.9 දක්වා අඩු විය. එසේම, සමාජයීය සේවාවන්හි සිදු කරන ලද රාජ්‍ය ආයෝජන 2017 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 135.4 හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 133.2 දක්වා අඩු විය.

ආර්ථික සේවා සඳහා සිදු කරන ලද ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් වාර්තාපිට පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා පහසුකම් සැලසීම සඳහාත්, රටේ ප්‍රවාහන පද්ධතිය දියුණු කිරීම සඳහාත් යොමු විය. සමාජ සේවා සඳහා සිදු කරන ලද ආයෝජන විශාල වශයෙන් අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි යොමු විය. ඒ අනුව, වසර තුළ දී, රටේ සෑම දරුවෙකුටම සමාන අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබා දීමේ අරමුණින් යුතුව, අධ්‍යාපන අංශයේ යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. මේ අතර, සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා වන රාජ්‍ය ආයෝජන, ප්‍රධාන වශයෙන් සෞඛ්‍ය අංශයෙහි සේවා සැපයීමේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා රෝහල් ඉදිකිරීම හා ඒවායේ තත්ත්වය උසස් කිරීම සහ විද්‍යාගාර පහසුකම් වර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු විය.

ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්

2018 වසර තුළදී අයවැය හිඟයේ සහ ප්‍රාථමික අතිරික්තයෙහි යහපත් වර්ධනයක් සිදු වූ අතර වර්තන ගිණුමේ හිඟය සුළු වශයෙන් වැඩි විය. 2018 වසර තුළදී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම අඩු වුවද, රජයේ සමස්ත වියදම්වල සිදු වූ මන්දගාමී වර්ධනය හේතුවෙන් සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 5.5 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේදී සියයට 5.3 දක්වා වැඩි දියුණු විය. කෙසේ වුවද, සමස්ත අයවැය හිඟය 2018 අයවැයෙහි අපේක්ෂිත ඉලක්කය වූ සියයට 4.8 සාපේක්ෂව වැඩි විය. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩු වීම පිළිබිඹු කෙරෙමින් ප්‍රාථමික අතිරික්තය 2017 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 0.02 (රුපියල් බිලියන 2.1) සිට සියයට 0.6 (රුපියල් බිලියන 91.4) දක්වා 2018 වසරේදී වැඩි විය. කෙසේ වුවද, 2018 වසර තුළදී රාජ්‍ය ආදායම අඩු වීම සහ පොලී ආදායම ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වීම හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වියදමේ වැඩි වීම පිළිබිඹු කෙරෙමින් වර්තන ගිණුමේ හිඟය, 2017 වසරේ පැවති සියයට 0.7 සිට සියයට 1.2 දක්වා වැඩි විය.

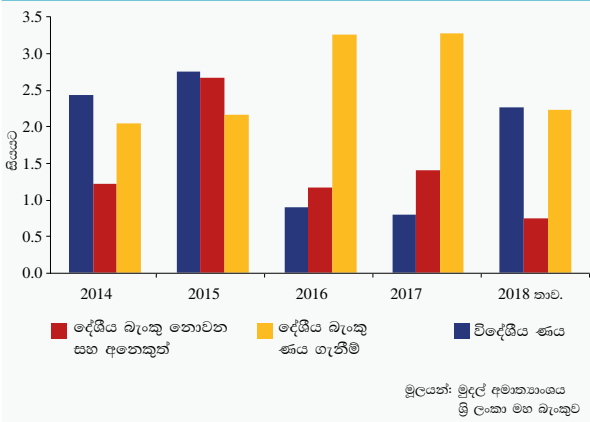
අයවැය හිඟය මූල්‍යනය

2018 වසරේදී සමස්ත අයවැය හිඟය ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය මූල්‍ය මගින් මූල්‍යනය කරන ලදී. දේශීය මූල්‍ය මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 2.2 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී සියයට 3.0 ක් විය. 2018 වසරේදී සමස්ත අයවැය හිඟයෙන් දේශීය මූල්‍ය මගින්

6.6 රජය සටහන

අයවැය හිඟය මූල්‍යනය (ශුද්ධ)
(ද.දේ.හි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේ පැවති සියයට 40.1 (රුපියල් බිලියන 294.3) ට සාපේක්ෂව සියයට 57.5 (රුපියල් බිලියන 437.2) ක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, විදේශීය මූල්‍ය මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේ පැවති සියයට 59.9 (රුපියල් බිලියන 439.2) සිට 2018 වසරේදී සියයට 42.5 (රුපියල් බිලියන 323.5) ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ඒ අනුව, ද.දේ.හි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස විදේශීය මූල්‍ය මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේ පැවති සියයට 3.3 සිට 2018 වසරේදී සියයට 2.2 දක්වා අඩු විය.

2018 වසරේ දේශීය මූල්‍ය මගින් අයවැය හිඟය මූල්‍යනයේදී රජය වැඩි වශයෙන් දේශීය බැංකු නොවන මූල්‍ය මත රඳා පැවති අතර, දේශීය බැංකු අංශය මත රඳා පැවතීම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ඒ අනුව, දේශීය බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේ වූ රුපියල් බිලියන 187.6 (සියයට 63.8) සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 109.5 (සියයට 25.0) දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. 2018 වසරේදී මහ බැංකුවෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 187.9 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 246.1 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. 2018 වසර තුළදී මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම මහ බැංකුවෙන් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය වැඩි වීමට මුළුමනින්ම හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, වාණිජ බැංකුවලින් සිදු කළ මූල්‍යනය 2017 වසරේදී වූ රුපියල් බිලියන 375.7 ට සාපේක්ෂව 2018 වසර තුළදී රුපියල් බිලියන 136.6 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර කල්පිරීම, වාණිජ බැංකු මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය ණය

6.5 සංඛ්‍යා සටහන

දේශීය ණය ගැනීමේ මූලාශ්‍ර (ශුද්ධ)

ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන			
	2015	2016	2017	2018 (අ)
ණය උපකරණ අනුව	592.7	248.4	294.3	437.2
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (ආ)	442.6	349.8	109.1	374.5
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (ඇ)	-26.4	98.5	-81.7	52.9
රුපියල් ණය	-31.4	-	-	-
ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර	223.0	-120.5	53.3	-129.5
මහ බැංකු නාවකාලික				
අන්තිකාරම්	7.2	-67.8	116.5	-1.2
අනෙකුත් (ඇ)	-22.3	-11.5	97.0	140.4
ආයතන අනුව	592.7	248.4	294.3	437.2
බැංකු	291.8	140.0	187.7	109.5
බැංකු නොවන (ඇ)	300.9	108.5	106.5	327.8

මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

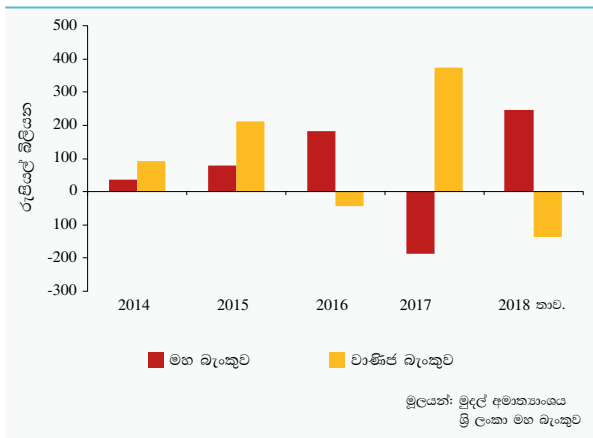
(අ) නාවකාලික
(ආ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ 2015 වසරේ දී රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපෘතියෙන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද අරමුදල් ඇතුළත් නොවේ.
(ඇ) විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වටිනාකම් ඇතුළත් නොවේ.
(ඈ) 2017 සහ 2018 වසර වල දී හම්බන්තොට වරායේ දිගුකාලීන කල්බදු මගින් ලත් මුදල් ඇතුළත් වේ.

ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. කෙසේ වුවද, බැංකු නොවන මූල්‍යවලින් සිදු කළ මූල්‍යනය සමස්ත දේශීය මූල්‍යනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 36.2 (රුපියල් බිලියන 106.5) ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී සියයට 75.0 (රුපියල් බිලියන 327.8) ක් විය. හම්බන්තොට වරායේ දිගුකාලීන කල්බදු මගින් ලද රුපියල් බිලියන 107.9 ක් 2018 වසරේ බැංකු නොවන මූල්‍ය මගින් සිදු කළ මූල්‍යනය තුළ අඩංගු වේ.

රුපියල්වලින් නාමය කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල විදේශීය ආයෝජන සැලකිය යුතු ලෙස රටින් පිටතට ගලායෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේදී විදේශීය මූල්‍ය මාර්ගයෙන් රැස් කරනු ලැබූ අරමුදල් ප්‍රමාණය අඩු විය. ඒ අනුව, විදේශීය මූල්‍ය මගින් අයවැය මූල්‍යනය කිරීම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 439.2 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 323.5 දක්වා අඩු විය. 2018 වසරේදී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය, 2017 වසරේදී වූ රුපියල් බිලියන 228.5 (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5) ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 390.4 (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5) ක් විය. පසුගිය වසරේදී රුපියල් බිලියන 57.3 ක රජයේ සුරැකුම්පත්වල විදේශීය ආයෝජන සිදු වූ අතර 2018 වසරේදී එය රුපියල් බිලියන 141.1 ක ශුද්ධ ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම මාර්ගයෙන් සිදු

6.7 රූප සටහන
බැංකු ණය මූලාශ්‍ර (ශුද්ධ)

කළ මූල්‍යනය, 2017 වසරේ වූ රුපියල් බිලියන 152.7 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 66.6 ක් විය. 2018 වසරේදී විදේශීය ව්‍යාපෘති මාර්ගයෙන් සිදු කළ ශුද්ධ ණය ගැනීම් 2017 වසරේදී වූ රුපියල් බිලියන 779 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 7.7 ක් විය. 2018 වසරේදී විදේශීය ව්‍යාපෘති මූල්‍යනයේදී චීන අපනයන-ආනයන බැංකුව (එක්සිම් බැංකුව), ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය, ජපාන රජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර විය.

2018 වසරේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර යනාදී ණය උපකරණ මාර්ගයෙන් සිදු කළ රජයේ ශුද්ධ ණය ගැනීම් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. ඒ අනුව, දේශීය ණය උපකරණ මාර්ගයෙන් ණය ගැනීම් 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 80.8 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 298.0 දක්වා වැඩි වූ අතර, රජයේ සුරැකුම්පත් මාර්ගයෙන් ණය ලබාගැනීම ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් ලබාගත් ණය 2017 වසරේ වූ රුපියල් බිලියන 109.1 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 374.5 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. මේ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මාර්ගයෙන් ලබාගත් ණය, 2017 වසරේදී වූ රුපියල් බිලියන 81.7 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 52.9 ක් විය. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් 2017 වසරේදී ලබාගත් ණය රුපියල් බිලියන 53.3 ක් වූ අතර එය මෙම වසරේදී රුපියල් බිලියන 129.5 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, වසර තුළදී මහ බැංකු තාවකාලික අත්තිකාරම්වල අඩුවීම හේතුවෙන්, උපකරණ නොවන මූලාශ්‍රවලින් ලබාගත් ණය, 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 213.5 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 139.3 දක්වා අඩු විය.

ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් ලබාගත් ණය ඇතුළත් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2018 වසර තුළදී සමස්තයක් ලෙස ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මගින් ලබාගත් ණය රුපියල් බිලියන 129.5 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා වූ අතර අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් සිදු කළ ශුද්ධ ණය ගැනීම් රුපියල් බිලියන 19.1 දක්වා අඩු විය. රුපියල් බිලියන 234.1 (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5) ක දළ ණය ගැනීම් සහ රුපියල් බිලියන 363.6 (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.3) ක දළ ණය ගෙවීම් අතර පරතරය හේතුකොට ගෙන ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මාර්ගයෙන් ලබාගත් ණය, වසර තුළදී ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා විය. විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් ලබාගත් ශුද්ධ දේශීය ණය 2017 වසරේ වූ රුපියල් බිලියන 86.6 ක ශුද්ධ ණය ගැනීමට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 110.4 ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, රුපියල්වලින් වටිනාකම තක්සේරු කරන ලද ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 207.7 සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී එය රුපියල් බිලියන 547.6 ක් විය.

6.4 රාජ්‍ය ණය සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

මධ්‍යම රජයේ ණය

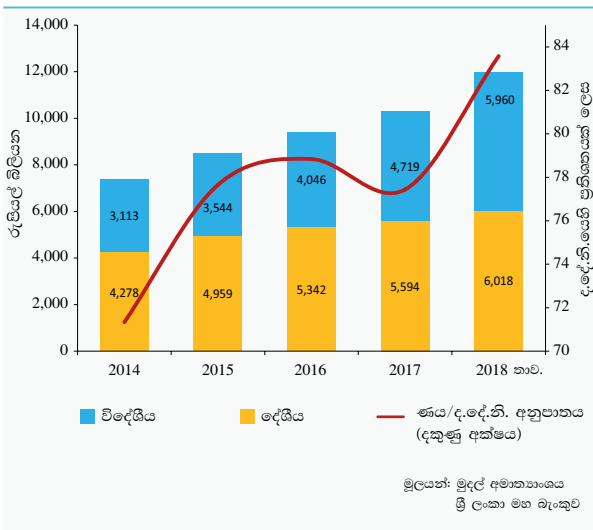
මධ්‍යම රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 76.9 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 82.9 දක්වා වැඩිවිය. ප්‍රධාන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සහ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ඉහළ ශුද්ධ ණය ගැනීම් යනාදියේ සමස්ත බලපෑම, ණය අනුපාතය 2018 වසර තුළදී ඉහළ යෑම සඳහා හේතු විය. නාමික වශයෙන් සැලකූවිට, මධ්‍යම රජයේ සමස්ත නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 11,977.5 දක්වා සියයට 16.1 කින් වැඩි විය. 2018 වසරේදී විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියල විශාල වශයෙන් අවප්‍රමාණය වීම නිසා විනිමය අනුපාතිකයේ සිදු වූ වෙනස හේතුවෙන් මධ්‍යම රජයේ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 1,063.2 කින් වැඩි වීමද ඉහත ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සඳහා හේතු විය. මේ අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම් සහ කල්පිරීම්වල පොත් අගය සහ මුහුණත් අගය අතර වෙනස වන

වට්ටම් සාධකය හේතුවෙන් ණය ප්‍රමාණය වසර තුළදී රුපියල් බිලියන 81.2 කින් වැඩි විය. දේශීය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 41.7 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 41.6 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 35.2 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 41.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය.

සමස්ත නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකූවිට, දේශීය ණය 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 54.2 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 50.2 දක්වා අඛණ්ඩව තෙවැනි වසරටත් අඩු විය. නාමික වශයෙන්, දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2017 වසරේදී පැවති සියයට 4.7 ක වැඩිවීමට සාපේක්ෂව 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 6,018.0 දක්වා සියයට 7.6 කින් වැඩි විය. කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 18.4 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 18.9 දක්වා වැඩි විය. රජයේ බැංකු අයිරා ශේෂ වැඩිවීම සහ නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය වැඩිවීම මගින් කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණයෙහි වැඩිවීම විශාල වශයෙන් පිළිබිඹු කෙරෙයි. කෙටිකාලීන දේශීය ණය වලින්, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මාර්ගයෙන් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය ද 2017 වසර අවසානයට පැවති රුපියල් බිලියන 697.2 සිට 2018 වසර අවසානයට රුපියල් බිලියන 746.9 දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වුවද, තාවකාලික අත්තිකාරම් මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය

6.8 රජය සටහන
මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය

6.6 සංඛ්‍යා සටහන

මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ ණය (වසර අවසානයට)

ශීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2015	2016	2017	2018
මුළු රාජ්‍ය ණය	8,503,227	9,387,303	10,313,045	11,977,539
දේශීය ණය (අ)	4,959,196	5,341,507	5,594,427	6,017,992
පරිණත කාලය අනුව				
කෙටිකාලීන	913,291	968,396	1,031,181	1,134,553
මැදි හා දිගුකාලීන	4,045,905	4,373,111	4,563,246	4,883,439
ආයතන අනුව				
බැංකු	1,924,036	2,114,901	2,328,544	2,315,320
බැංකු නොවන	3,035,160	3,226,606	3,265,883	3,702,671
විදේශීය ණය	3,544,031	4,045,796	4,718,618	5,959,547
ණය වර්ගය අනුව				
සහනදායී ණය	1,729,895	1,897,680	2,130,482	2,705,836
සහනදායී නොවන ණය	507,047	538,859	560,207	268,556
වාණිජ ණය (ඇ)	1,307,089	1,609,257	2,027,928	2,985,156
ව්‍යවහාර මුදල් අනුව				
වි.ගැ.හි.	734,552	755,614	829,537	954,761
එ.ජ. ඩොලර්	1,733,790	2,207,431	2,650,431	3,781,626
ජපාන යෙන්	470,109	496,852	516,218	622,852
යුරෝ	181,084	183,561	208,075	225,831
වෙනත්	424,495	402,338	514,356	374,477
සටහන:				
විනිමය අනුපාතයේ මුළු විචලනය	285,091	186,650	225,223	1,063,218
විදේශීය ණය මත	228,731	161,697	211,868	963,181
විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය මත	56,360	24,953	13,355	100,037

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

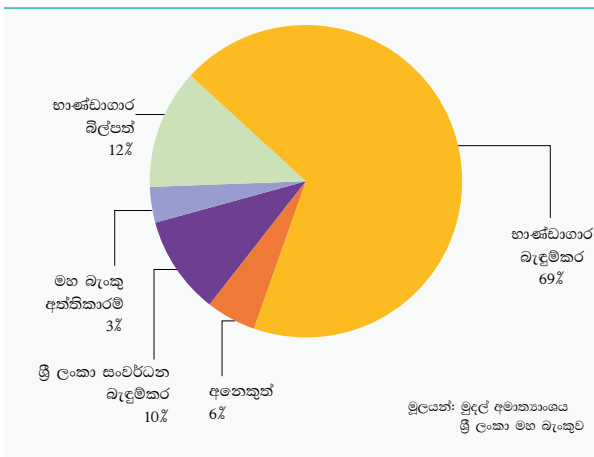
- (අ) තාවකාලික
- (ආ) විදේශීය ආයෝජකයින්ට නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ රාජ්‍ය ආයතන මගින් ලංකා බැංකු නිකුත් කළ නිකුත් කළ සංස්ථාවට ගෙවිය යුතු ණය පියවීම සඳහා 2012 දී නිකුත් කළ රු. මිලියන 78,447 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් නොවේ. 2017 ජනවාරි මාසයේදී ඒවායින් සමහර බැඳුම්කර කල් පිරීම නිසා දැනට පවත්නා නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය රු. මිලියන 56,662 කි.
- (ඇ) රුපියල් වටිනාකමින් යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ විදේශ ආයෝජනවල නොපිය වූ ප්‍රමාණය ඇතුළත් වේ.

2017 වසර අවසානයට පැවැති රුපියල් බිලියන 199.8 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 198.6 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. මේ අතර, මැදි හා දිගුකාලීන ණය දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේදී පැවති සියයට 81.6 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී සියයට 81.1 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, නොපියවූ දේශීය ණය කළඹෙහි ප්‍රමුඛ වන අතර, ඒ මගින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 68.3 (රුපියල් බිලියන 3,822.6) ට සාපේක්ෂව 2018 වසර අවසානයට සියයට 68.8 (රුපියල් බිලියන 4,140.7) ක් විය. කෙසේ වෙතත්, වසර තුළදී, අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මත පැවති අඩු රැඳියාව පිළිබිඹු කෙරෙමින් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන

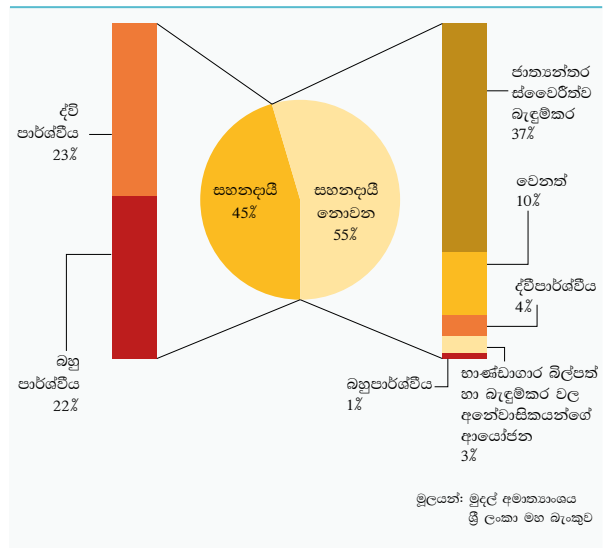
6.9 රූප සටහන

මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ දේශීය ණය සංයුතිය - 2018

6.10 රූප සටහන

මධ්‍යම රජයේ නොපිය වූ විදේශීය ණය සංයුතිය - 2018

බැඳුම්කරවල අගය 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 614.2 දක්වා සියයට 3.7 කින් අඩු විය.

දේශීය බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 2,315.3 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 244.1 දක්වා වැඩි වුවද, වාණිජ බැංකුවලින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය අඩුවීම ඒ සඳහා හේතු විය. බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසර අවසානයට පැවති සියයට 41.6 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 38.5 දක්වා අඩු විය. 2017 වසර අග වන විට පැවති රුපියල් බිලියන 9.9 ක භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව 2018 වසර අග වන විට රුපියල් බිලියන 45.8 ක් බවට පත්වීම හේතුවෙන් මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. කෙසේ වුවද, 2018 වසර අවසානය වන විට මහ බැංකු තාවකාලික අත්තිකාරම් මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 198.6 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. මේ අතර, 2018 වසරේදී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල වාණිජ බැංකු මගින් සිදු කළ ආයෝජන අඩු වීම හේතුවෙන් වාණිජ බැංකු මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 2,071.2 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, වාණිජ බැංකු සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානයට පැවති රුපියල් බිලියන 803.5 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 658.1 දක්වා අඩු විය. වසර තුළදී බැංකු නොවන අංශය මගින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදු කළ ආයෝජන ඉහළ යෑම හේතු කොටගෙන, 2018

වසරේදී සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බැංකු නොවන අංශයේ ණය ප්‍රමාණය වසරේ පැවති සියයට 58.4 සිට සියයට 61.5 දක්වා වැඩි වූ අතර, මෙම අංශයෙන් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 3,702.6 ක් විය.

2018 වසර අවසානය වන විට විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානය වන විට පැවති රුපියල් බිලියන 702.1 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,593.2) සිට රුපියල් බිලියන 714.7 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,911.0) දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි විය. 2018 වසර අවසානය වන විට අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 100.5 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 550) දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මගින් ලබාගත් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 614.2 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,361) දක්වා අඩු විය. මේ අතර, රුපියල්වලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2018 වසර අග වන විට රුපියල් බිලියන 5,303.3 දක්වා රුපියල් බිලියන 410.9 කින් වැඩි විය.

ප්‍රධාන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් මධ්‍යම රජයේ විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි රුපියල් අගය 2018 වසරේදී ද අඛණ්ඩව වැඩි විය. 2018 වසර අවසානය වන විට නොපියවූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානය වන විට පැවති රුපියල් බිලියන 4,718.6 සිට රුපියල් බිලියන 5,959.5 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. 2018 වසරේදී

6

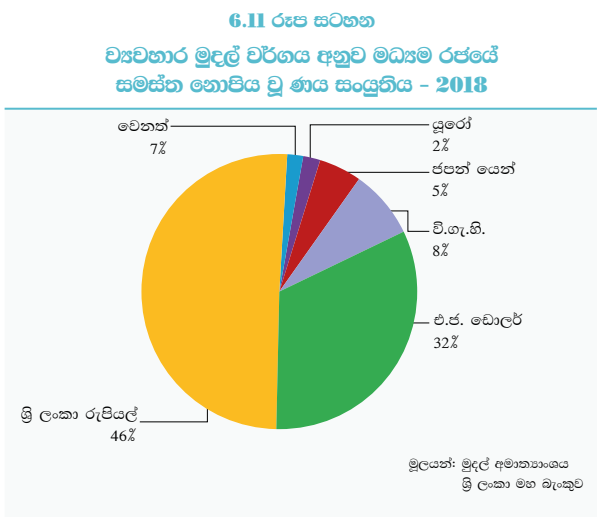
වාණිජ ණය ඇතුළු සහනදායී නොවන ණය රුපියල් බිලියන 3,253.7 දක්වා වැඩි වූ අතර ඒ සඳහා ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5) සහ විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.0) ලබා ගැනීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මෙම කාණ්ඩය යටතේ, ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ෆෙඩරල් සංවිත බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ නැංවීමත් සමඟ රාජ්‍ය සුදා කුම්පත් වෙළඳපොළෙන් විදේශීය ආයෝජන රටින් පිටතට රැගෙන යෑම පිළිබිඹු කෙරෙමින් විදේශීය ආයෝජකයන් සතු නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 158.8 දක්වා රුපියල් බිලියන 163.8 කින් අඩු විය. මේ අතර, 2018 වසරේදී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමත් සමඟ 2018 වසර අවසානය වන විට නොපියවූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 2,220.4 (එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 12.2) දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. කෙසේ වුවද, සමස්ත විදේශීය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සහනදායී නොවන ණය ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානය වන විට පැවති සියයට 54.8 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට සියයට 54.6 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය. සහනදායී ණය ප්‍රමාණය 2017 වසර අවසානය වන විට පැවති රුපියල් බිලියන 2,130.5 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 2,705.8 දක්වා වැඩි විය.

ප්‍රධාන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග කිහිපයකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම හේතු කොටගෙන මුළු ණය ප්‍රමාණයෙහි රුපියල් අගය, රුපියල් බිලියන 1,063.2 කින් වැඩිවීමට හේතු විය.

වසර තුළදී එ.ජ. ඩොලර්, ජපන් යෙන්, විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.), යුරෝ, ස්ටර්ලින් පවුම් සහ ඉන්දීය රුපියල්වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල පිළිවෙලින් සියයට 16.4 කින්, සියයට 18.1 කින්, සියයට 14.1 කින්, සියයට 12.7 කින්, සියයට 11.4 කින් සහ සියයට 8.7 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය විය. 2018 වසර අවසානය වන විට රජයේ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් (සියයට 63.5), වි.ගැ.හි. (16.0), ජපන් යෙන් (10.5), යුරෝ (3.8) සහ අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලින් (6.3) සමන්විත විය. ඒ අනුව, ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රධාන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන්, නොපියවූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 963.2 කින් වැඩිවූ අතර, එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කරන ලද දේශීය ණය ප්‍රමාණය (ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සහ අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය) රුපියල් බිලියන 100.0 කින් වැඩි විය. ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම නිසා රජයේ විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි රුපියල් අගය වැඩි වන නමුත් එවැනි විදේශීය විනිමය අවප්‍රමාණයක් නිසා විදේශීය ව්‍යවහාර මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කරන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි විදේශ විනිමය අගය නොවෙනස්ව පවතිනු ඇත. රජය වෙත ගලා එන විදේශ විනිමය භාවිත කිරීමෙන් විදේශීය මුදලින් වටිනාකම තක්සේරු කළ ණය ප්‍රමාණයට අදාළව ණය සේවාකරණය සිදු කෙරෙන නිසා, ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීමෙන් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයෙහි රුපියල් අගය වැඩිවීම විදේශ මුදලින් ණය සේවාකරණයේදී එතරම් සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල නොකරනු ඇත.

මධ්‍යම රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

2018 වසරේදී නාමික වශයෙන් සමස්ත ණය සේවාකරණය, 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,603.0 සිට රුපියල් බිලියන 2,088.6 දක්වා සියයට 30.3 (රුපියල් බිලියන 485.5) ක සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. වසර තුළදී ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ඉහළ යෑම සඳහා ණය ආපසු ගෙවීම් සහ පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑම හේතු විය. සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලින් සියයට 59.2 ක් වූ ණය ආපසු ගෙවීම් 2017 වසරේදී පැවති රුපියල් බිලියන 867.5 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 1,236.4 දක්වා සියයට 42.5 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. වසර තුළදී ණය ආපසු ගෙවීම් වැඩිවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර, අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය සහ විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම කල්පිරීම හේතු විය. 2018

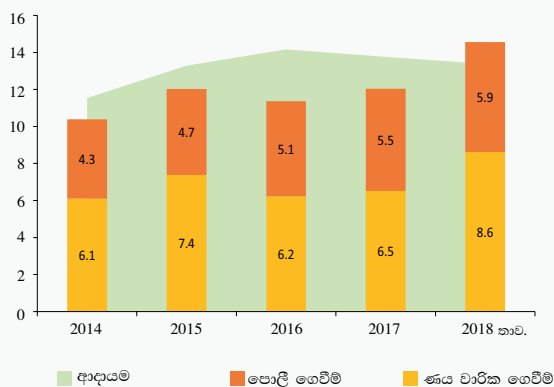
6.7 සංඛ්‍යා සටහන
මධ්‍යම රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ශීර්ෂය	රුපියල් මිලියන			
	2015	2016	2017	2018 (අ)
ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	1,317,791	1,352,443	1,603,049	2,088,551
දේශීය	918,112	1,056,624	1,213,498	1,561,363
විදේශීය	399,679	295,820	389,551	527,188
ණය ආපසු ගෙවීම්	808,117	741,549	867,484	1,236,361
දේශීය	523,824	572,442	642,875	921,881
විදේශීය	284,293	169,107	224,609	314,480
පොලී ගෙවීම්	509,674	610,895	735,566	852,190
දේශීය	394,289	484,182	570,623	639,482
කෙටිකාලීන	57,728	78,787	81,275	74,525
මැදි හා දිගුකාලීන	336,561	405,394	489,348	564,957
විදේශීය	115,386	126,713	164,942	212,708

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වසරේදී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර සඳහා වූ ණය ආපසු ගෙවීම් පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 510.0 දක්වා සියයට 43.3 කින් සහ රුපියල් බිලියන 363.6 දක්වා සියයට 27.5 කින් වැඩි විය. එමෙන්ම, අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය ආපසු ගෙවීම්ද වසර තුළදී රුපියල් බිලියන 47.8 දක්වා රුපියල් බිලියන 46.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. මේ අතර, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමෙහි කොටසක් ආපසු ගෙවීම නිසා විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම්ද රුපියල් බිලියන 314.5 දක්වා සියයට 40.1 කින් වැඩි විය. 2018 වසරේදී සමස්ත පොලී ගෙවීම්ද 2017 වසරේදී පැවති රුපියල් බිලියන 735.6 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 852.2 දක්වා සියයට 15.9 කින් වැඩි විය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කරමින්, 2018 වසරේදී

6.12 රූප සටහන
මධ්‍යම රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්
(ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 501.5 දක්වා සියයට 14.4 කින් වැඩිවීම දේශීය පොලී ගෙවීම් වැඩිවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. විදේශ වාණිජ ණය ගැනීම් සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් වැඩිවීම සහ ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් විදේශීය ණය සඳහා වූ පොලී ගෙවීම් 2017 වසරට සාපේක්ෂව 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 212.7 දක්වා සියයට 29.0 (රුපියල් බිලියන 47.8) කින් වැඩි විය. 2018 වසරේදී දේශීය මූල්‍ය සඳහා වූ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 1,561.4 දක්වා සියයට 28.7 කින් වැඩි වූ අතර, විදේශීය මූල්‍ය සඳහා වූ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 527.2 දක්වා සියයට 35.3 කින් වැඩි විය.

ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වලට අදාළ දර්ශක 2018 වසරේදී දුර්වල කාර්යසාධනයක් පෙන්නවන ලදී. සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2018 වසරේදී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස, පෙර වසරේ පැවැති සියයට 11.9 සිට සියයට 14.5 දක්වා වැඩි විය. දේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවැති සියයට 4.8 සිට 2018 වසරේදී සියයට 6.4 දක්වා වැඩි

6.8 සංඛ්‍යා සටහන
මධ්‍යම රජයේ ණය දර්ශක

දර්ශකය	2015	2016 (අ)	2017 (අ)	2018 (ආ)
මධ්‍යම රජයේ ණය/ද.දේ.නි.	77.7	78.3	76.9	82.9
දේශීය ණය/ද.දේ.නි.	45.3	44.5	41.7	41.6
විදේශීය ණය/ද.දේ.නි.	32.4	33.7	35.2	41.2
මුළු විදේශීය ණය/අපනයන (ඇ)	154.0	159.3	162.2	181.0
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/ද.දේ.නි	12.0	11.3	11.9	14.5
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ඇ)	90.6	80.2	87.5	108.8
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ ආදායම (ඇ)	63.1	62.7	66.3	81.3
මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඉ)	42.5	44.0	46.6	53.1
එයින් දේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/රජයේ වියදම (ඉ)	29.6	34.4	35.3	39.7
විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්/අපනයන (ඇ)	17.4	11.6	13.4	16.0
මුළු ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	4.7	5.1	5.5	5.9
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/ද.දේ.නි.	3.6	4.0	4.3	4.4
දේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/ රජයේ පුනරාවර්තන වියදම්	23.2	27.5	29.6	30.6
විදේශීය ණය පොලී ගෙවීම්/අපනයන (ඇ)	5.0	5.0	5.7	6.5

මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද 2016 සහ 2017 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන
(ඈ) රජයේ ආදායම ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව
(ඉ) ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත්ව රජයේ වියදම

වූ අතර, විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම්ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේදී වූ සියයට 1.7 සිට 2018 වසරේදී සියයට 2.2 දක්වා වැඩි විය. සමස්ත පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවැති සියයට 5.5 සිට 2018 වසරේදී සියයට 5.9 දක්වා වැඩි විය. දේශීය ණය මත සිදු කළ පොලී ගෙවීම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේදී පැවැති සියයට 4.3 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.4 දක්වා වැඩි වූ අතර, විදේශීය ණය මත සිදුකළ පොලී ගෙවීම් 2018 වසරේදී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවැති සියයට 1.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 1.5 දක්වා වැඩි විය. තවද, 2018 වසරේදී රජයේ ආදායමට වඩා රජයේ සමස්ත ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ඉහළ බව

පිළිබිඹු කෙරෙමින්, රජයේ මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2017 වසරේ පැවැති සියයට 87.5 සිට 2018 වසරේදී සියයට 108.8 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. මේ අතර, විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් අපනයනවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේදී පැවැති සියයට 13.4 සිට 2018 වසරේදී සියයට 16.0 දක්වා වැඩි විය.

නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය

නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය 2018 වසරේදී සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වූ අතර එය මධ්‍යම රජයේ ණය, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල නොපියවූ වටිනාකම,

**6.9 සංඛ්‍යා සටහන
නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය (වසර අවසානයට)**

ආයතනය	2015	2016	2017	2018 (අ)
රුපියල් මිලියන				
මධ්‍යම රජයේ සමස්ත නොපියවූ ණය	8,503,227	9,387,303	10,313,045	11,977,539
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා නිකුත් කරන ලද නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (ආ)	95,963	91,566	69,788	56,662
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ලද විදේශ ව්‍යාපෘති ණය	338,064	332,305	330,221	366,130
සීමාසහිත ගුවන් තොටුපල හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම	26,284	23,791	23,955	24,964
ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	173,874	166,613	155,535	168,649
ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය	137,906	141,901	150,730	172,517
රජයේ ඇපකර මත ලබාගෙන ඇති ණය (ඇ)	382,218	497,059	563,742	749,760
සීමාසහිත ගුවන් තොටුපල හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම	158	1,386	9,330	10,829
ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය	2,937	19,927	15,153	21,376
ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව	157,836	74,363	207,622	333,869
සීමා සහිත ලංකා නැව් සංස්ථාව	7,575	11,331	11,436	13,098
ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල ආරක්‍ෂක විශ්ව විද්‍යාලය	15,852	20,187	28,060	36,843
සීමා සහිත ලංකා ගල් අගුරු (පුද්ගලික) සමාගම	5,000	6,000	5,886	11,000
ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය	9,130	20,365	63,836	85,541
වී අලෙවි මණ්ඩලය	6,377	5,377	11,087	11,436
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	135,574	141,948	162,701	189,022
අනෙකුත් සංස්ථා	41,780	196,176	48,631	36,746
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මගින් නිකුත් කළ නොපියවූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර (ඈ)	25,211	26,215	26,750	31,981
රාජ්‍ය ණය	9,344,682	10,334,448	11,303,545	13,182,072
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ඉ)				
මධ්‍යම රජයේ සමස්ත නොපියවූ ණය	77.7	78.3	76.9	82.9
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා නිකුත් කරන ලද නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (ආ)	0.9	0.8	0.5	0.4
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ලද විදේශ ව්‍යාපෘති ණය	3.1	2.8	2.5	2.5
රජයේ ඇපකර මත ලබාගෙන ඇති ණය (ඇ)	3.5	4.1	4.2	5.2
රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මගින් නිකුත් කළ නොපියවූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර (ඈ)	0.3	0.2	0.2	0.2
රාජ්‍ය ණය	85.3	86.1	84.2	91.2
(අ) තාවකාලික				මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(ආ) (i). 2003 නොවැම්බර් මාසයේ දී ස.නො.ස. නිකුත් කරන ලද රු. මිලියන 4,397 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් වූ අතර එම බැඳුම්කරය 2016 වසරේ දී කල්පිරුණි.				
(ii). රාජ්‍ය ආයතන මගින් ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට ගෙවිය යුතු ණය පියවීම සඳහා 2012 දී නිකුත් කළ රු. මිලියන 78,447 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් වේ. 2017 ජනවාරි මාසයේ දී ඒවායින් සමහර බැඳුම්කර කල්පිරීම නිසා දැනට පවත්නා නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය රු. මිලියන 56,662 කි.				
(iii). ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගමට ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සඳහා නිකුත් කරන ලද රු. මිලියන 13,125 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් වේ. එම බැඳුම්කරය 2018 වර්ෂයේ දී කල්පිරුණි.				
(ඇ) මූල්‍ය නොවන රාජ්‍ය ආයතන පමණක් ඇතුළත් වේ.				
(ඈ) 2014 ජූනි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම වෙත නිකුත් කරන ලද එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 175 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ඇතුළත් වේ.				
(ඉ) ජන දෙබ්‍රහ්ම හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 මාර්තු 19 දින නිකුත් කරන ලද 2016 සහ 2017 සංශෝධිත ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.				

රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ලද විදේශීය ව්‍යාපෘති ණය, රජයේ ඇපකර මත ලබාගෙන ඇති ණය සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මගින් නිකුත් කළ ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරවල නොපියවූ වටිනාකම යනාදියෙන් සමන්විත වේ. සමස්ත නොපියවූ රාජ්‍ය ණය (රාජ්‍ය බැංකු ආයතන හැර) ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2018 වසර අවසානය වන විට පෙර වසරේ පැවැති සියයට 84.2 සිට සියයට 91.2 දක්වා වැඩි විය. ප්‍රධාන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සහ රාජ්‍ය අංශයෙහි ඉහළ ශුද්ධ ණය ගැනීම, නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ඉහළයෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. නාමික වශයෙන්, සමස්ත නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය 2017 වසර අවසානයට පැවැති රුපියල් බිලියන 11,303.5 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 13,182.1 දක්වා වැඩි විය. සමස්ත රාජ්‍ය ණයෙහි ප්‍රධානතම ණය කාණ්ඩය වන මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය, 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 11,977.5 දක්වා සියයට 16.1 කින් වැඩි වූ අතර, සමස්ත රාජ්‍ය ණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය සියයට 90.9 ක් විය. රාජ්‍ය ඇපකර මත ලබාගෙන ඇති ණය 2017 වසර අවසානයට පැවැති රුපියල් බිලියන 563.7 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 749.8 දක්වා සියයට 33.0 කින් වැඩි වූ අතර, එය සමස්ත නොපියවූ රාජ්‍ය ණයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 5.7 ක් විය. මේ අතර, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ලද ව්‍යාපෘති ණය සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් විසින් නිකුත් කළ ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරවල නොපියවූ වටිනාකම, පසුගිය වසරේදී වූ රුපියල් බිලියන 330.2 සහ රුපියල් බිලියන 26.8 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 366.1 සහ රුපියල් බිලියන 32.0 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුවද, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගමට ප්‍රාග්ධනය සැපයීම සඳහා නිකුත් කරනු ලැබූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර 2018 අගෝස්තු මාසයේදී පරිණතවීම හේතුකොටගෙන, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා නිකුත් කළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල නොපියවූ වටිනාකම 2017 වසර අවසානයට පැවැති රුපියල් බිලියන 69.8 සිට 2018 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 56.7 දක්වා අඩු විය.

උප රාජ්‍ය ආයතනවල අයවැය කටයුතු

උප රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රතිපත්ති දිශාව හා ක්‍රියාමාර්ග

පෙර වසරවලදී මෙන්ම, අභ්‍යන්තර හා ස්වදේශ කටයුතු සහ පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය විසින් 2018 වසර තුළදී උප රාජ්‍ය ආයතනවල සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී සුවිශේෂී වූ කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ උප රාජ්‍ය ආයතන පද්ධතිය පළාත් සභා 9 කින් සහ පළාත් පාලන ආයතන 341 කින් සමන්විත

වේ. 2018 වසර අවසානය වන විට පළාත් පාලන පද්ධතිය මහ නගර සභා 22 කින්, නගර සභා 43 කින් සහ ප්‍රාදේශීය සභා 276 කින් සමන්විත විය. මේ අනුව, උප රාජ්‍ය ආයතන මට්ටමේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම සඳහාත් ආධාර සපයන ආයතන සමඟ ඵලදායීව සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීම මගින් ආයෝජන පහසුකම් සැලසීම සඳහාත් අමාත්‍යාංශය විසින් වසර තුළදී උප රාජ්‍ය ආයතන සමඟ සම්පව කටයුතු කරන ලද අතර, ඒ තුළින් තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් සිදු වනු ඇත.

අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය යන අංශ වැඩි දියුණු කිරීම ඇතුළුව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා උප රාජ්‍ය ආයතන මට්ටමින් ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, දැරිය හැකි මිලකට පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් පළාත් පාලන ආයතන වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පුර නැගුම වැඩසටහන) 2018 වසරේදීද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. අධ්‍යාපනය සඳහා සම ප්‍රවේශය තහවුරු කරන අතර තෝරාගත් පාසල්වල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා, දැනුම් කේන්ද්‍රයෙහි පදනම ලෙස පාසැල් අධ්‍යාපන පද්ධතිය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ වැඩසටහන වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මාතෘ සහ ළමා සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් යුතුව සෞඛ්‍ය අංශ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියද වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, සෞඛ්‍ය සම්පන්න පරිසරයක් නිර්මාණය කරන අතර, පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ජාතික සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළ අතර, ඒ යටතේ කොම්පෝස්ට් අංගන සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කරනු ලබන මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම තුළින් ගෘහාශ්‍රිත කොම්පෝස්ට්කරණය සහ අපද්‍රව්‍ය වෙන් කර තබා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, මහ කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය සහ ග්‍රාමීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියද වසර තුළදී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය.

තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව, මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් වසර තුළදී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් නිර්දේශ කරන ලදී. ඒ අනුව, තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි ඵලදායී බව ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා ජාතික සහ උප ජාතික මට්ටමේදී සැලසුම්කරණය සහ අධීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ඇතුළත් පොදු රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීමට කොමිෂන් සභාව විසින් නිර්දේශ කරන ලදී. තවද, ඵලදායී ලෙස අරමුදල් උපයෝජනය කිරීමට සහ ආයෝජනවල විනිවිදභාවය හා වගවීම පවත්වා

ගැනීම සඳහා, විමධ්‍යගත විෂයයන් යටතට ගැනෙන අංශ සංවර්ධනය කිරීමට වෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිපාදන පළාත් සභා හරහා ලබා දීමට කොමිෂන් සභාව විසින් නිර්දේශ කරන ලදී. එසේම, සීමිත සම්පත් ඵලදායී ලෙස උපයෝජනය කිරීම සඳහා ජාතික සහ උප ජාතික ආයතන අතර ශක්තිමත් සම්බන්ධීකරණයක් තහවුරු කළ යුතු බව කොමිෂන් සභාව විසින් නිර්දේශ කරන ලදී. මීට අමරතව, කුලීන ප්‍රාදේශීය වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම සඳහා පළාත් සභා අතර ප්‍රාග්ධන අරමුදල් බෙදාහැරීමේදී කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශවලට දැඩිව අනුගත වන ලෙසට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.

පළාත් සභාවල අයවැය කටයුතු

පළාත් සභාවල මුළු ආදායම නාමික වශයෙන් 2018 වසරේදීද අඛණ්ඩව ඉහළ ගියද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස එය පෙර වසරේ පැවති මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතුණි. බදු ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පළාත් සභාවල සමස්ත ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 87.0 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 90.9 දක්වා සියයට 4.6 කින් ඉහළ ගිය අතර බදු නොවන ආදායමේ අඩු වීමක් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සමස්ත ආදායම සියයට 0.6 ක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතුණි. 2018 වසරේදී බදු ආදායම නාමික වශයෙන් රුපියල් බිලියන 82.4 දක්වා සියයට 6.0 කින් ඉහළ ගිය අතර, බදු නොවන ආදායම රුපියල් බිලියන 8.6 දක්වා සියයට 7.7 කින් අඩු විය. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායමෙන් මධ්‍යම රජය විසින් සිදු කරන පැවරුම් රුපියල් බිලියන 33.9 දක්වා සියයට 3.5 කින් ඉහළ ගිය අතර 2018 ජූලි මස සිට මත්පැන් ආනයනය සහ නිෂ්පාදනය මත ලබා දී තිබූ බදු නිදහස් කිරීම ඉවත් කිරීම හේතුවෙන් ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායම ඉහළ යෑම මෙයට හේතු විය. මත්පැන් බලපත්‍ර මත සහ බෝතල් කරන ලද රා විකිණීම සඳහා නිකුත් කරන ලද බලපත්‍ර මත පැනවූ මුද්දර බදු හේතුවෙන්, මුද්දර බදු ආදායම 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 35.1 දක්වා සියයට 11.5 කින් ඉහළ ගියේය. ලියාපදිංචි ගාස්තු ආදායම 2017 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 11.0 සිට 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 11.7 දක්වා වැඩි විය. මුද්දර බදු ආදායම සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු ආදායමෙන් මධ්‍යම රජය විසින් සිදු කරන ලද පැවරුම් පළාත් සභාවල සමස්ත බදු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙලින් සියයට 42.6 ක් සහ සියයට 41.2 ක් විය. සියළුම පළාත් සභා විසින් රැස් කර ගත් ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස බස්නාහිර පළාත් සභාව මගින් රැස් කර ගත් ආදායම

2017 වසරේ පැවති සියයට 51.2 සිට 2018 වසරේදී සියයට 51.8 දක්වා වැඩි විය. අනෙකුත් පළාත් සභා විසින් රැස් කරන ලද ආදායම අනුව, වයඹ පළාත සහ දකුණු පළාත පිළිවෙලින් මුළු ආදායමෙන් සියයට 9.4 ක් සහ සියයට 9.3 ක් රැස් කර ගන්නා ලදී. මේ අතර, 2018 වසර තුළදී සබරගමු පළාතෙන් ලද ආදායම සමස්ත ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2017 වසරේ පැවති සියයට 4.9 සිට 2018 වසරේදී සියයට 4.3 දක්වා අඩු විය.

2018 වසරේදී පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් නාමික වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සුළු වශයෙන් අඩු විය. ඒ අනුව, පුනරාවර්තන වියදම් නාමික වශයෙන් 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 252.2 දක්වා සියයට 4.5 කින් ඉහළ ගිය නමුත්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 1.8 සිට 2018 වසරේදී සියයට 1.7 දක්වා අඩු විය. වැටුප් හා වේතන වියදම් වැඩි වීම පුනරාවර්තන වියදම්වල වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2018 වසර තුළදී වැටුප් හා වේතන වියදම රුපියල් බිලියන 197.4 දක්වා සියයට 5.4 කින් වැඩි විය. වැටුප් හා වේතන පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් යටතේ වන විශාලතම තනි අයිතමය වූ අතර, එය පළාත් සභාවල සමස්ත පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 78.3 ක් විය. පළාත් සභාවල වැටුප් සහ වේතනවලින් සියයට 90 ක් පමණ අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය අංශ සඳහා දරණ ලදී. කාර්යයන් අනුව වියදම් වර්ගීකරණය සැලකූ විට, 2018 වසරේදී සමාජ සේවා සහ ආර්ථික සේවා සඳහා වන පුනරාවර්තන වියදම් පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 227.4 සහ 4.5 දක්වා ඉහළ ගිය අතර පළාත් පරිපාලන කටයුතු රුපියල් බිලියන 20.3 දක්වා අඩු විය. මුළු පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 21.3 කට, සියයට 12.6 කට සහ සියයට 11.9 කට දායක වෙමින් පිළිවෙලින් බස්නාහිර පළාත් සභාව, මධ්‍යම පළාත් සභාව සහ වයඹ පළාත් සභාව 2018 වසරේදී විශාලතම වියදම් දරන පළාත් සභා තුන බවට පත් විය.

පළාත් සභාවල ප්‍රාග්ධන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවති අතර, නාමික වශයෙන් එහි අඩු වීමක් වාර්තා විය. ඒ අනුව, 2018 වසර තුළදී ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් බිලියන 42.3 දක්වා සියයට 9.0 කින් පහළ වැටුණි. ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ අත්පත් කර ගැනීම රුපියල් බිලියන 14.2 දක්වා සියයට 38.7 කින් ඉහළ ගියද, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මත වියදම රුපියල් බිලියන 13.5 දක්වා 33.2 කින්, විශේෂිත ව්‍යාපෘති මත වන

6.10 සංඛ්‍යා සටහන
පළාත් සභාවල අයවැය තත්ත්වය

රුපියල් මිලියන

ශීර්ෂය	2015	2016	2017 (අ)	2018 (ආ)
මුළු ආදායම	67,972	79,595	86,978	90,937
බදු ආදායම	61,476	70,942	77,691	82,362
බදු නොවන ආදායම	6,496	8,653	9,287	8,576
මුළු වියදම	269,586	276,147	287,838	294,513
පුනරාවර්තන වියදම්	222,223	237,664	241,338	252,206
එයින් වැටුප් හා වේතන	171,871	182,497	187,367	197,395
ප්‍රාග්ධන වියදම්	47,363	38,483	46,500	42,307
මධ්‍යම රජයේ පැවැරුම්	201,614	196,552	200,860	203,576
සාමූහික ප්‍රදාන	167,551	169,106	166,348	180,095
උපමාන පාදක ප්‍රදාන	3,753	3,035	3,236	2,462
පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන	13,345	12,177	20,250	13,536
විශේෂ යෝජනා ක්‍රම				
සඳහා විදේශීය ප්‍රදාන	16,965	12,234	11,025	7,483

(අ) සංශෝධිත මූලයන්: මුදල් අමාත්‍යාංශය අභ්‍යන්තර හා ස්වදේශ කටයුතු සහ පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය

ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් බිලියන 7.5 දක්වා 32.1 කින් සහ පළාත් පාලන ආයතනවලට සිදුකරන ප්‍රාග්ධන පැවැරුම් රුපියල් බිලියන 3.6 දක්වා සියයට 5.1 කින් පහළ වැටීම, ප්‍රාග්ධන වියදම අඩුවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, ද.දේ.නී.යෙහි

ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම පෙර වසරේ පැවති සියයට 0.3 ක මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතුණි.

මධ්‍යම රජය මගින් සිදුකළ පැවැරුම් 2018 වසරේදී රුපියල් බිලියන 203.6 දක්වා සියයට 1.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා වන ප්‍රදාන, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ප්‍රදාන සහ උපමාන පාදක ප්‍රදාන වසර තුළදී පහළ ගියද, සාමූහික ප්‍රදාන ඉහළ යෑම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මධ්‍යම රජයේ පැවැරුම්වල ප්‍රධාන අයිතමය වන, පළාත් සභාවල පුනරාවර්තන වියදම් වැඩසටහන්වල ඇති සම්පත් පරතරය පියවීම සඳහා යොදා ගනු ලබන, සාමූහික ප්‍රදාන රුපියල් බිලියන 180.1 ක් වූ අතර එය මුළු පැවැරුම්වලින් සියයට 88.5 ක් විය. විශේෂ ව්‍යාපෘති, පළාත් විශේෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ උපමාන පාදක ප්‍රදාන යටතේ වන පැවැරුම් පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 7.5 ක්, රුපියල් බිලියන 13.5 ක් සහ රුපියල් බිලියන 2.5 ක් විය. වසර තුළදී පළාත් සභාවල වියදමින් සියයට 69.1 ක් මූල්‍යනය කරන ලද්දේ මධ්‍යම රජයේ පැවැරුම් මගින් වන අතර, මධ්‍යම රජයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ප්‍රයත්නය හා සමගාමීව, ආදායම් උත්පාදනය ඉහළ නැංවීම හා වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම සඳහා පළාත් සභා ශක්තිමත් කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාව එයින් අවධාරණය කෙරේ.

